

Saija Hattinen
Marika Huhta

Vertaislaina – uusi lainamuoto

Metropolia Ammattikorkeakoulu

Tradenomi

Liiketalouden koulutusohjelma

Opinnäytetyö

Elokuu 2016

Tekijät Otsikko	Saija Hattinen ja Marika Huhta Vertaislaina – uusi lainamuoto
Sivumäärä Aika	39 sivua + 2 liitettä Elokuu 2016
Tutkinto	Tradenomi
Koulutusohjelma	Liiketalous
Suuntautumisvaihtoehto	Laskenta ja rahoitus
Ohjaaja	Ritva Salmela
<p>Opinnäytetyön tavoitteena oli tutkia uutta lainamuotoa, vertaislainaa. Vertaislainalla tarkoitetaan lainaa vertaisilta eli muilta yksityishenkilöiltä. Kyseessä on yksi joukkorahoituksen muoto, jossa useat sijoittajat lainaavat rahaa lainanhakijalle verkossa toimivan vertaislainapalvelun välityksellä. Työn tarkoituksena oli keskittyä Suomen vertaislainatoimintaan ja verrata sitä muihin Suomessa toimiviin lainamuotoihin. Työn tarkoituksena oli verrata myös muiden maiden vertaislainatoimintaa, lähinnä Yhdysvaltojen ja Ison-Britannian. Työn tavoitteena oli selvittää vertaislainan riskejä ja mahdollisuuksia sekä tulevaisuudennäkymiä.</p> <p>Opinnäytetyö tehtiin tutkimuksellisenä työnä ja siinä sovellettiin kvalitatiivista tutkimusmenetelmää. Työn teoria pohjautui pääasiassa vertaislainapalveluiden verkkosivuihin, ajankohtaisiin artikkeleihin, julkaisuihin sekä sähköpostikyselyyn. Lähteitä pyrittiin käyttämään mahdollisimman laajasti.</p> <p>Opinnäytetyössä saatiin yleiskattava kuvaus vertaislainatoiminnasta ja sen eroavuuksista muihin lainamuotoihin verrattuna. Työssä pohdittiin Suomen vertaislainatoiminnan kehittymistä useammasta näkökulmasta ja sen mahdollisuuksista kasvaa samoihin mittakaavoihin kuin muualla maailmassa.</p> <p>Johtopäätöksenä oli, että vertaislainoihin sijoittaminen riskeistä huolimatta on kannattavaa ja tuottoisaa. Nykypäivänä lainanottajat voivat saada lainaa muista rahoituslaitoksista halvemmalla tai samaan hintaan, mutta vertaislainojen yleistyessä sen korot voivat laskea huomattavasti. Tulevaisuudennäkymistä voidaan olla montaa eri mieltä, mutta vertaislaina tulee olemaan oiva haastaja kulutusluotoille. Tosin samoihin mittoihin kuin esimerkiksi Yhdysvalloissa tuskin päästään.</p>	
Avainsanat	vertaislaina, lainamuoto, sijoittaminen, joukkorahoitus, kulutusluotto

Authors Title	Saija Hattinen & Marika Huhta Peer to Peer Lending - a new loan method
Number of Pages Date	39 pages + 2 appendices August 2016
Degree	Bachelor of Business Administration
Degree Programme	Economics and Business Administration
Specialisation option	Accounting and Finance
Instructor	Ritva Salmela, Senior Lecturer
<p>The purpose of this thesis was to get a good overview within a new loan method called peer-to-peer (P2P) lending. P2P lending refers to a loan from other individuals. It is a crowdfunding method where several investors invest and at the same time lend money online through the P2P agency to the loan seekers. The study focused on P2P lending markets in Finland and compared those to other loan methods. The study also compared other countries, mostly The United States of Americas and The Great Britain's P2P lending markets with Finland. The study wanted to uncover risks and opportunities and also look at the prospects of the future in P2P markets.</p> <p>This study utilized qualitative research method. The theory in this study was mostly based on P2P lending websites, online articles and publications. The results were based on theory and an email questionnaire prepared by the authors that was sent to Finnish banks and consumer credit companies. The sources were used as extensively as possible.</p> <p>The results of this study gave a good overview of the subject peer-to-peer lending and its differences when compared with other loan methods. The study argued about Finnish P2P markets and its potentiality to grow and progress from various point of views.</p> <p>The conclusion was that investing in P2P loans is profitable even if considering the risks. Today the lenders can still get cheaper loans from elsewhere but as P2P lending becomes more common, the interest rates will also come down. There are several opinions about the future of P2P lending but the study shows that P2P lending will most likely become a great contender for consumer credits in the future. The future prospects in Finland's P2P markets will not reach the same level as in The United States of America for example.</p>	
Keywords	peer-to-peer lending, crowdfunding, investment, loan method, consumer credit

Sisällys

1	Johdanto	1
1.1	Tutkimuksen lähtökohdat	1
1.2	Työn tavoitteet ja tutkimusongelma	1
1.3	Opinnäytetyön rajaaminen ja käytettävät menetelmät	2
2	Vertaislaina	3
3	Vertaislaina maailmalla	4
3.1	Vertaislainan juuret	4
3.2	Vertaislaina Yhdysvalloissa	5
3.3	Vertaislaina Isossa-Britanniassa	6
4	Vertaislaina Suomessa	7
4.1	Toimijat Suomessa	7
4.2	Lainanhakija	8
4.3	Lainanantaja eli sijoittaja	9
4.4	Vertaislainapalveluiden välittäjät	10
4.5	Riski	11
4.6	Lainsäädäntö	12
4.7	Verotus	13
5	Muut lainamuodot Suomessa	14
5.1	Joukkorahoitus	14
5.2	Pienlainat eli pikavipit	16
5.3	Joustolimiitti ja kulutusluotto	16
5.4	Pankkilainat	17
6	Tutkimusmenetelmä ja toteutus	18
6.1	Tutkimusmenetelmä	18
6.2	Tutkimuksen toteutus	19
7	Tutkimuksen tulokset	20
7.1	Pankit	20
7.2	Joustolimiitti- ja kulutusluottoyritykset	22
7.2.1	Vertaislainojen tunnettuus	22

7.2.2	Vertaislainapalveluiden uhka nyt ja tulevaisuudessa	22
7.2.3	Asiakkaiden menettäminen vertaislainapalveluille	23
7.2.4	Toimenpiteet asiakaskunnan takaamiseksi	23
7.2.5	Vastaajien kysymykset	24
8	Johtopäätökset	25
8.1	Vertaislaina	25
8.2	Erot eri maiden välillä	26
8.3	Erot muihin lainamuotoihin	28
8.3.1	Lainojen käyttötarkoitukset	28
8.3.2	Erot koroissa	29
8.3.3	Erot korkotuotoissa	30
8.4	Riskit ja mahdollisuudet	31
8.4.1	Riskit	31
8.4.2	Lainsäädäntö	32
8.4.3	Verotus	33
8.4.4	Mahdollisuudet	33
8.5	Kehitysmahdollisuudet	34
8.5.1	Kehitysmahdollisuudet Suomessa	34
8.5.2	Kehitysmahdollisuudet ulkomailla	35
9	Tutkimuksen arviointi	36
9.1	Tutkimuksen validiteetti ja reliabiliteetti	36
9.2	Itsearviointi	37
	Lähteet	40
	Liitteet	
	Liite 1. Sähköpostikysely pankeille	
	Liite 2. Sähköpostikysely kulutusluottoyrityksille	

1 Johdanto

1.1 Tutkimuksen lähtökohdat

Ensimmäistä kertaa kuullessamme termin vertaislaina molemmilla heräsi kiinnostus tietää tästä lainamuodosta lisää. Mielestämme oli mielenkiintoista aloittaa tutkimuksen teko sellaisesta aiheesta, joka on ajankohtainen ja vielä suhteellisen tuore Suomessa. Pidimme myös siitä, että saimme vapauden tutkia juuri sitä, mikä oikeasti kiinnostaa, emmekä olleet riippuvaisia esimerkiksi kiireisen toimeksiantajan aikatauluista.

Päädymme rajaamaan opinnäytetyömme käsittelemään vertaislainaa kokonaisvaltaisesta näkökulmasta, koska haluamme verrata sitä muihin Suomessa esiintyviin, yleisimpiin lainamuotoihin, kuten pankkilainoihin ja joustolimiitteihin. Keskitymme opinnäytetyössä pääosin Suomessa toimiviin vertaislainamarkkinoihin sekä sen mahdollisiin tulevaisuudennäkymiin.

Tutkimuksen kannalta meidän tuli käyttää paljon ulkomaalaisia lähteitä, sillä vertaislaina on Suomessa vielä tuore lainamuoto ja esimerkiksi kirjallisuutta siitä ei vielä ole lähes lainkaan. Materiaalin kerääminen ulkomaisista lähteistä mahdollistaa vertailun ulkomaiden ja Suomen välillä. Näin ollen olemme päässeet tutkimaan, miten vertaislaina on jo kehittynyt isoimmissa edeltäjämaissa, ja myös pystyimme arvioimaan tulevaisuuden näkymiä Suomessa.

1.2 Työn tavoitteet ja tutkimusongelma

Opinnäytetyömme tavoitteena on tutkia Suomen markkinoille rantautunutta, uutta lainamuotoa – vertaislainaa – sekä tehdä vertailua vertaislainatoiminnan suurimpiin maihin, Yhdysvaltoihin ja Isoon-Britanniaan. Haluamme myös vertailla lainamuotoa muihin, jo olemassa oleviin lainamuotoihin ja selvittää näiden eroja sekä sitä, tullaanko vertaislainaa mahdollisesti pitämään uhkana tulevaisuudessa. Tavoitteenamme on saada aikaiseksi yleiskattava kuvaus vertaislainatoiminnasta sekä Suomessa että ulkomailla.

Tutkimuksemme pääasiallinen kysymys, jota haluamme työssä selvittää, on seuraava: ”Mitä on vertaislaina?”. Uskomme, että vertaislaina on monelle vielä uusi ja ennenkuu-

lumaton termi, koska emme itsekään tienneet tästä lainamuodosta ennen aiheen valitsemista. Näin ollen olemme keränneet kaiken mahdollisen tiedon, mitä vain löysimme. Olemme halunneet myös selvittää, mistä vertaislaina juurtaa alkunsa, sekä ottaa selvää vertaislainojen eroavuuksista eri maiden, muun muassa Suomen ja Yhdysvaltojen, välillä. Meitä on kiinnostanut myös tutkia, miten vertaislaina oikeasti eroaa muista lainamuodoista.

Mielenkiintoisena aiheena on myös selvittää vertaislainan tuomat riskit ja mahdollisuudet sijoittajalle sekä lainanottajalle. Tämä varmasti kiinnostaa kaikkia mahdollisia sijoittajia ja miksei myös lainanottajia. Lainanottajat haluavat yleisesti valita halvimman mahdollisen lainan, ja mikäli kyseessä on heille suhteellisen kallis lainamuoto, päätyvät he helposti muualle. Tämän takia haluammekin verrata muita lainamuotoja vertaislainan rinnalla, jotta näemme, onko vertaislainapalveluiden kautta järkevää lainata rahaa. Meitä kiinnostavat myös vertaislainan kehitysmahdollisuudet Suomessa ja ulkomailla.

Tutkimuksen haasteina saattavat olla esimerkiksi niukka materiaali ja kirjallisuuden puute. Kaikki tieto opinnäytetyömme aiheesta on hyvin tuoretta, minkä vuoksi se myös muuttuu koko ajan. Tämän vuoksi olemme olleet hyvin lähdekriittisiä koko opinnäytetyöprosessin ajan. Haasteena oli myös haastattelun toteutus, koska emme voineet tietää, tulisimmeko saamaan tarvittavia vastauksia kohdeyrityksiltä. Rahoituslaitokset ovat yleisesti ottaen todella kiireisiä, joten tarvittavien vastausten saanti rahoitusalan ammattilaisilta voi olla haasteellista.

1.3 Opinnäytetyön rajaaminen ja käytettävät menetelmät

Päädyimme tutkimukselliseen työhön, koska opinnäytetyömme tarkoituksena on etsiä vastauksia erilaisiin kysymyksiin ja ongelmiin käyttämällä hyväksi tekemäämme havainnoivaa tutkimusta sekä sähköpostikyselyä. Sovellamme tutkimuksessamme kvalitatiivista eli laadullista tutkimusmenetelmää, sillä se sopii mielestämme parhaiten tutkimukseemme. Tutkimuksessamme käytetään osittain myös kvantitatiivista eli määrällistä tutkimusmenetelmää, minkä vuoksi emme pidä tutkimusta täysin kvalitatiivisena. Päätimme käyttää kvantitatiivista tutkimusmenetelmää kvalitatiivisen rinnalla, jotta saamme analysoitua keräämämme aineistoa eri näkökulmista.

Tutkimus on rajattu Suomessa toimiviin rahoituslaitoksiin. Olemme olleet yhteydessä muun muassa pankkeihin sekä joustolimiittejä ja kulutusluottoja tarjoaviin yrityksiin vapaamuotoisen sähköpostikyselyn muodossa. Kyselyiden avulla olemme saaneet hyvin mielenkiintoista tietoa siitä, miten eri rahoituslaitokset kokevat vertaislainojen vaikuttavan toimintaansa nyt ja tulevaisuudessa.

Mielestämme aiheen toteuttamiskelpoisuus on hyvä, sillä tietoa löytyy paljon internetistä etenkin englanniksi, mutta myös suomeksi. Aiheesta on kirjoitettu useita mielenkiintoisia artikkeleita eri näkökulmista ja tietoa tulee koko ajan lisää myös suomeksi sen myötä, kun vertaislaina kasvattaa markkinaansa Suomessa. Aiheesta ei löydy kirjallista materiaalia, koska aihe itsessään on vielä niin tuore. Olemme kuitenkin hyödyntäneet tutkimuksessamme kirjallisuutta muun muassa työn ulkoasuun liittyvissä haasteissa sekä kvalitatiivisessa tutkimusosuudessa.

Koska vertaislaina on suhteellisen uusi lainamuoto, meidän ei ole tarvinnut rajata materiaalia ajallisesti, sillä tietoa löytyy pääasiassa vain viimeisten parin vuoden takaa. Suurin osa lähteistä on erilaisia internetistä löytyviä tutkimuksia ja eri tutkijoiden kirjoittamia artikkeleita. Aiheesta on löytynyt ristiriitaista tietoa, minkä vuoksi meidän on pitänyt lukea aineistoa kriittisesti.

2 Vertaislaina

Termi vertaislaina tulee sanonnasta lainaa vertaisilta eli muilta yksityishenkilöiltä (Vertaislaina - Lainaa ja sijoittamista. 2016). Englanniksi peer-to-peer lending, lyhemmin P2P, on yksi joukkorahoituksen muoto, jossa useat eri sijoittajat lainaavat rahaa lainanhakijalle hänen tarvitsemansa lainamäärän. Koko prosessi tapahtuu helposti ja nopeasti nykyaikaisten välineiden avulla. Yleisimmin internetissä toimivat vertaislainapalveluja tarjoavat yritykset mahdollistavat tietoturvallisen verkkopalvelun, joka on suunniteltu lainanantajien ja -hakijoiden väliseksi markkinapaikaksi. Palveluntarjoaja hoitaa sopimusten hallinnan ja laskutuksen suorittamisen. (Vertaislainaus ja lainamuotoinen joukkorahoitus on tuottava sijoitusmuoto.) Verkkopalvelun selkeänä etuna on, että se mahdollistaa nykyaikaisen ja joustavan lainanhakuprosessin. Etuna lainanhakijalle on, että palveluissa toimitaan yleisesti huutokauppaperiaatteella, jossa halvinta lainaa tarjoava sijoittaja saa tarjouksensa läpi. Tämä lisää myös sijoittajien välistä kilpailua ja näin ollen mahdollistaa lainanottajalle lainan parhaalla mahdollisella korolla. (Vertaislaina on laina vertaisiltasi.)

Vertaislaina on käsitteenä vielä suhteellisen uusi, mutta kyseessä on kuitenkin jo vanha asia. Niin kauan kuin valuuttaa on ollut, sitä on lainattu tarvittaessa toisille tai toisilta. Sama on kyseessä myös vertaislainassa. Nykypäivänä uutena elementtinä lainojen välityksessä toimii erilaiset verkkopalvelut. Alkuaikoina lainaa saatettiin pyytää kylän tutuilta, mutta nykypäivänä verkkopalveluiden kautta rahaa tarvitsevan ihmisen on helppoa ja nopeaa löytää rahaa mielellään lainaava osapuoli. Lainanottaja ja -antaja eivät saa tietää toistensa henkilöllisyyttä, mutta välityspalvelu pitää huolen siitä, että lainanottajat ovat luotettavia ja maksukykyisiä. Välityspalvelu hoitaa myös kaiken tarvittavan lainanottajan ja -antajan puolesta. (Vertaislaina - Lainaa ja sijoittamista. 2016.) Vertaislaina-ala ei tule olemaan jatkoa pikavipeille, vaan sitä voisi hyvin verrata lähi-vuosina yleistyneisiin Uber-taksipalveluihin sekä Airbnb-majoituspalveluihin (Palola 2014).

3 Vertaislaina maailmalla

3.1 Vertaislainan juuret

Maailman suurimmat vertaislainapalvelut löytyvät Yhdysvalloista ja Isosta-Britanniasta. Alun alkujaan vertaislainapalvelut kehitettiin kehitysmaiden lainanottajille, joilla oli mahdollisuus saada lainaa ilman vakuuksia. Muun muassa Kiva -sivusto kehitettiin yhdistämään kehittyneiden maiden lainanantajat kehitysmaiden yrittäjien kanssa, joille tarjottiin lainaa ilman korkoja. Tämä mahdollisti sen, että paikalliset ihmiset pystyivät perustamaan uusia yrityksiä ja harjoittamaan toimintaa ja näin ollen kehittämään myös taloutta. (Ren 2015.)

Vertaislaina on kuitenkin vuosien saatossa kehittynyt enemmänkin palvelemaan yhtenä uutena lainamahdollisuutena kehittyneiden maiden henkilöitä. Näillä henkilöillä ei välttämättä ole tarvittavia vakuuksia, joita voidaan tarvita muun muassa pakkilainan saamiseksi. Tämän vuoksi nämä henkilöt usein päätyvät vaihtoehtoisten rahoituspalveluiden asiakkaiksi. (Ren 2015.)

3.2 Vertaislaina Yhdysvalloissa

Maailman suurimmat palveluntarjoajat, Prosper ja Lending Club, perustettiin Yhdysvalloissa vuosina 2005 ja 2006. Tähän päivään mennessä ne ovat tarjonneet lainoja yli kuudella miljardilla dollarilla, ja summa jatkaa kasvuaan koko ajan. (Athwal 2014.)

Alkuvaiheessa lainaajat pystyivät lähettämään lainahakemuksen oman henkilökohtaisen tarinan kanssa kertoen, mihin tarvitsevat lainaa. Nykyään tämä ei ole enää mahdollista niin suureksi kasvaneella markkinalla. Vertaislainaamisen yleistyessä Yhdysvalloissa myös sijoittajat, eli lainanantajat, ovat muuttaneet muotoaan siten, että nykyään sijoittajista noin 80 prosenttia on isoja yrityksiä ja pankkeja, kuten Morgan Stanley ja Citigroup. Suursijoittajien mukaantulo on vaikeuttanut alkuperäisten yksittäisten sijoittajien tilannetta, koska heillä ei ole mahdollisuuksia menestyä isojen yrityssijoittajien rinnalla. Näin ollen kaikista huonoimmat lainat päätyvätkin nykyään yksittäisille sijoittajille. Tämä on muodostunut Yhdysvalloissa ongelmaksi siinä mielessä, että alkujaan yksityishenkilöiden sijoitusalueksi kehitetyt vertaislainapalvelut ovat saaneet sijoittajiksi monia yritysjohtajia. (Athwal 2014.) Se, että useat näistä yritysjohtajista ovat pankkeja, saattaa herättää kysymyksiä: onko vertaislaina mahdollisesti nähty sen verran suurena uhkana Yhdysvalloissa, että pankit ovat halunneet lähteä toimintaan mukaan, vai ovatko ne nähneet sen toimivana alustana yhteistyölle ja lisätuotoille?

Yhdysvalloissa vertaislaina on lähtenyt kehittymään uusiin mittoihin, minkä seurauksena on syntynyt erilaisia palveluita, jotka ovat yksilöityneet tarjoamaan tietynlaisia lainoja. Esimerkiksi vertaislainapalvelu SoFi on erikoistunut opintolainoihin, Funding Circle pienten yritysten lainoihin ja Realty Shares kiinteistönvälityksen rahoitusalueksi. Tästä huomaa hyvin, kuinka kymmenen vuotta sitten alkunsa saanut lainamuoto on ehtinyt kasvamaan, kehittymään ja muuttamaan muotoaan nopeasti. (Athwal 2014.)

Nykypäivän Yhdysvalloissa vertaislaina on menettänyt alkuperäisen tarkoituksensa ja toimii enemmänkin nopeana ja tehokkaana palveluna molemmille lainan osapuolille teknologian mahdollistamalla tavalla, johon pankit eivät tule koskaan pystymään. Voidaan jopa sanoa, että pankit ja vertaislainapalvelut toimivat tietynlaisessa synergiassa, jota ei silmä välttämättä heti huomaakaan. Esimerkiksi Funding Circle on solminut sopimuksia pankkien kanssa, jolloin pankit ohjaavat pienten yritysten lainanhakijat suoraan kyseisen palvelun tarjoajalle. (Athwal 2014.)

3.3 Vertaislaina Isossa-Britanniassa

Isossa-Britanniassa toimii monia yrityksiä, jotka tarjoavat vertaislainapalveluita yksityishenkilöille sekä yrityksille. Vertaislainapalveluiden markkinat ovat kehittyneet Isossa-Britanniassa huimaa vauhtia, minkä seurauksena markkinoille on jatkuvasti saapunut uusia vertaislainapalveluita tarjoavia yrityksiä. (Companies.) Finanssikriisin jälkeen Iso-Britannia on noussut Yhdysvaltain ohella yhdeksi maailman johtavaksi maaksi vertaislainauksessa (Valpola 2016).

Joukkorahoituksen sääntely on myös yksi asia, joka on mahdollistanut Ison-Britannian kehityksen joukkorahoituksen johtavaksi maaksi Euroopassa. Lainamuotoista joukkorahoitusta säädellään Isossa-Britanniassa 1.4.2014 käyttöön otetussa joukkorahoituksen erillissäätelyssä. Tämän erillissäätelyn piiriin kuuluvat myös vertaislainat. Kyseinen laki on tarkoitettu säätelemään niitä lainoja, joissa joko lainanantaja tai -ottaja on yksityishenkilö, lainasumma on 25 000 puntaa tai vähemmän, tai yksityishenkilö ei hae lainaa liiketoimintatarkoituksessa. Lain tarkoituksena on tukea innovatiivisen ja kasvavan markkinan kehitystä kuitenkin takaamalla sijoittajille tarvittavan sijoittajansuojan. Tämän erillissäätelyn rinnalla kulkee hyvin vahvasti kuluttajansuojadirektiivi, joskin sääntely on kuluttajansuojadirektiivissä huomattavasti ankarampaa. Kyseinen erillissäätely on määrittänyt, että velkasopimukset on laadittava sijoittajan ja lainaajan välille, jolloin palvelualusta ei ole velkasuhteessa, eikä näin ollen muutenkaan sopimusosapuolena, vaikka välittääkin lainan sijoittajan ja lainanottajan välillä. Erillissäätely mahdollistaa tarvittavan suojan niin kuluttajalle kuin sijoittajalle, jonka ansiosta lainaaminen ja sijoittaminen lainamuotoiseen joukkorahoitukseen ovat molemmille osapuolille mielekästä. (HE 46/2016.)

Isossa-Britanniassa toimii Peer-to-Peer Finance Association-yhdistys, lyhemmin sanottuna P2PFA, joka edustaa 90 prosenttia Ison-Britannian vertaislainamarkkinoista. Yhdistyksen tarkoituksena on kouluttaa, puolustaa, vaikuttaa, edustaa, sekä informoida vertaislainapalveluiden välittäjiä. P2PFA-yhdistyksen jäseniin kuuluu tällä hetkellä kahdeksan eri yritystä kuten mm. Ison-Britannian suurimmat vertaislainapalveluiden välittäjät Funding Circle ja Zopa. (Info.) P2PFA:n jäsenyritykset olivat lainanneet rahaa vuonna 2015 yli 2,2 miljardia puntaa, eli 2,8 miljardia euroa. Vertaislainaaminen Isossa-Britanniassa yli kaksinkertaistui vuodesta 2014, todennäköisesti seurauksena pankkien huonoille koroille ja pankkilainojen vaikealle saamiselle. (Valpola 2016.)

Niin kuin Yhdysvalloissa, myös Isossa-Britanniassa pankit ja muut rahoituslaitokset ovat hyvin tiiviisti mukana vertaislainapalveluiden toiminnassa. Muun muassa Funding Circle on ilmoittanut valtion tukeman British Business pankin sijoittaneen heidän palvelunsa kautta 1,2 miljardia dollaria vuodesta 2010 alkaen (Why lend through Funding Circle). Myös Zopa on ilmoittanut, että noin 40 prosenttia heidän palvelunsa sijoittajista on erilaisia rahoituslaitoksia. (Trusted by financial institutions.) Zopa on myös ilmoittanut uudesta yhteistyöstä britannialaisen Metro-pankin kanssa maaliskuussa 2015. Yhteistyössä on kyse siitä, että yksityishenkilöille suunnattu pankki pääsee sijoittamaan varojaan Zopan sovellusalustalle. Kyseinen yhteistyö Metro-pankin kanssa oli ensimmäinen laatuaan Isossa-Britanniassa, koska tällaista yhteistyötä yksityishenkilöille suunnattujen pankkien kanssa ei ollut aikaisemmin nähty. Yhteistyö Zopan ja Metro-pankin välillä kertoo jatkuvasta kehityksestä vertaislainapalvelujen markkinoilla. (Gazettey 2015.)

Isossa-Britanniassa voidaan huomata rahoituslaitoksien mukana olo ja jatkuva lisääntyminen vertaislainapalveluiden toiminnassa, aivan kuten Yhdysvalloissakin. Yhdysvalloissa on päästy tilanteeseen, jossa yksityissijoittajilla ei ole mahdollisuuksia kilpailla isoja yrityssijoittajia vastaan, vaan yksityissijoittajat saavat kaikista huonoimmat sijoitusmahdollisuudet isojen yrityssijoittajien viedessä parhaimmat sijoituskohteet päältä. Monet vertaislainapalveluiden tarjoajat, kuten isobritannialainen Zopa, lupaavat sivuiltaan yhtäläiset sijoitusmahdollisuudet niin yrityssijoittajille kuin yksityissijoittajille (Trusted by financial institutions). Kuitenkin, jos vertaislaina jatkaa Isossa-Britanniassa kehitystään samaan suuntaan kuin Yhdysvalloissa, onko mahdollista, että vertaislainapalvelut Isossa-Britanniassa päätyvät lopulta samaan tilanteeseen kuin vertaislainapalvelut Yhdysvalloissa?

4 Vertaislaina Suomessa

4.1 Toimijat Suomessa

Ensimmäiset vertaislainapalvelut perustettiin Suomeen vuoden 2010 aikana, minkä jälkeen konsepti on lähtenyt vähitellen leviämään Suomen markkinoilla. Vaikka tämä konsepti on ollut markkinoilla jo lähes vuosikymmenen, Suomessa toimii vielä suhteellisen vähän vertaislainapalveluita tarjoavia yrityksiä. Vertaislainapalveluiden markkinoil-

ta voidaan erottaa neljä suurinta toimijaa, joista kolme on suomalaisia yrityksiä ja yksi on virolainen yritys. Nämä neljä yritystä ovat Fellow Finance, Fixura, Bondora ja Vertaislaina Oy. (Vertaislaina on Suomessa tuore lainamuoto.)

Yksi Suomen suurimmista vertaislainapalveluiden välittäjistä on suomalainen, vuonna 2013 perustettu Fellow Finance Oy. Yhtiön omistavat perustajat Jouni Hintikka, Teemu Nyholm ja Harri Tilev sekä Taaleri Oy. Yrityksellä on 13 työntekijää yrityksen toimipisteissä Helsingissä ja Turussa. (Fellow Finance Oy.) Fellow Financen tilinpäätöstiedotteen mukaan sen liikevaihto oli vuonna 2015 reilut 4 miljoonaa euroa ja liikevoitto 448 000 euroa. Yrityksen palvelun käyttäjien ja välitettyjen lainojen määrä kasvoi räjähdysmäisesti vuonna 2015, minkä seurauksena Fellow Finance oli jo toisena tilikautenaan Manner-Euroopan neljänneksi suurin vertaislainapalvelu. (Fellow Financen tilinpäätöstiedote. 2016.)

Suurimpiin Suomessa toimiviin vertaislainapalveluiden välittäjiin kuuluu myös vaasalainen Fixura Ab Oy. Fixura on Suomen vanhin ja suurin vertaislainapalveluita tarjoava yritys. Se aloitti toimintansa jo vuonna 2010, kun muita vastaavia yrityksiä ei vielä ollut Suomessa. Nykyään Fixuralla on yli 70 000 rekisteröitynyttä käyttäjää, minkä takia yritys myös kuuluu Pohjoismaiden suurimpien vertaislainayritysten joukkoon. (Fixura Ab Oy.)

Bondora AS on virolainen yritys, joka välittää vertaislainoja Euroopan alueella. Bondora on toiminut vuodesta 2009 alkaen, minkä aikana yrityksestä on tullut johtava sovellus- alusta vertaislainesijoittamiselle Euroopassa. Yritys lukeutuu myös suurimpien Suomessa toimivien vertaislainayritysten joukkoon. (Investor Presentation.)

Turkulainen Vertaislaina Oy, joka toimii nimellä Lainaaja.fi, on perustettu vuonna 2010. He välittivät ensimmäiset lainansa jo vuonna 2011, jonka jälkeen yritys on kehittynyt yhdeksi Suomen suurimmista vertaislainapalveluiden välittäjistä. (Tietoa Lainaajasta.)

4.2 Lainanhakija

Jokainen Suomessa toimivista vertaislainayrityksistä tekee lainanhakijoille luotto- luokituksen, jonka perusteella heidät hylätään tai hyväksytään lainanhakijaksi. Luotto- luokituksen tarkoituksena on minimoida sijoittajan luottotappioriskiä, sekä tehdä sijoit- tamisesta vielä entistä vaivattomampaa (Vertaislainesijoittaminen).

Lainanhakijan kriteerit voivat vaihdella eri palveluntarjoajien välillä. Kuitenkin kaikissa vertaislainapalveluissa kriteereinä on, että lainanhakijalla on säännölliset tulot, eikä lainkaan maksuhäiriömerkintöjä. Jos nämä kaksi kriteeriä eivät toteudu, lainanhakija hylätään automaattisesti. Lainanhakijan tulee myös asua vakituisesti Suomessa. Poikkeuksena Bondoran lainanhakijat, sillä Bondora myöntää lainoja Suomen lisäksi myös Viroon ja Espanjaan. (Bondorasta saat lainan kilpailukykyisin ehdoin; Vertaislainsijoittaminen; Lainanhakijat ovat kuluttajia ja yrityksiä; Luottoanalyysi ja luokittelu.)

Jokainen vertaislainapalvelu tarkistaa hakijan palkkatiedot joko palkkakuitista, verotustodistuksesta, luottokelpoisuustodistuksesta, tiliotteesta tai muusta todistuksesta. Näistä palveluntarjoajat pystyvät myös tarkistamaan, kuinka luotettavasti hakija on hoitanut talouttaan. Osa palveluntarjoajista pyytää hakijoita toimittamaan myös jonkin laskun, esimerkiksi puhelinlaskun, jonka perusteella he voivat katsoa tiliotteesta onko lasku maksettu ajallaan. (Bondorasta saat lainan kilpailukykyisin ehdoin; Vertaislainsijoittaminen; Lainanhakijat ovat kuluttajia ja yrityksiä; Luottoanalyysi ja luokittelu.)

Vertaislainaa pystyy hakemaan pääosin yli 20 vuotiaat. Eri palveluntarjoajilla on eri kriteerit lainanhakijan minimi-ikästä, jonka takia on tärkeää tarkistaa asia ennen lainanhakua. Lainanhakijan minimi-ikä vaatimus voi olla 20 vuodesta jopa 26 vuoteen riippuen palveluntarjoajasta. (Bondorasta saat lainan kilpailukykyisin ehdoin; Vertaislainsijoittaminen; Lainanhakijat ovat kuluttajia ja yrityksiä; Luottoanalyysi ja luokittelu.)

4.3 Lainanantaja eli sijoittaja

Sijoittaminen vertaislainoihin on helppoa eikä sijoittajalle ole läheskään yhtä tarkasti määriteltyjä kriteereitä kuin lainanottajalle. Sijoittajalta voidaan pyytää henkilötiedot sekä tarvittavia tietoja varoista ja sijoitettavien varojen alkuperästä. Varojen alkuperän selvittäminen tehdään, jotta voitaisiin estää rahanpesua ja terrorismin rahoittamista. Kaikki vertaislainayritykset eivät kuitenkaan selvitä varojen alkuperää, vaan heille riittävät pelkät henkilötiedot. (Sijoitusopas lainasijoittajalle.)

Vertaislainapalveluihin voi sijoittaa niin luonnolliset henkilöt kuin yrityksetkin. Yrityksien tulee kuitenkin varmistaa ennen sijoittamista, että heidän sijoituksensa ja sijoitusratkaisunsa noudattavat kulloinkin voimassa olevaa osakeyhtiölakia, sekä muuta soveltuvaa lainsäädäntöä. (Sijoittajan ehdot.)

Kun sijoitetaan vertaislainapalvelun kautta, sijoittaja joutuu maksamaan merkintäpalkkiota, transaktiomaksua sekä nostopalkkiota palvelun tarjoajalle. Suoritettavat palkkiot vaihtelevat palveluntarjoajan mukaan, mutta yleensä välityspalkkio on yhden tai kahden prosentin luokkaa. (Sijoittajan ehdot; Vertaislaina on Suomessa tuore lainamuoto.) Palveluntarjoajalle maksetaan myös kuukausittainen tilinhoitopalkkio (Vertaislaina haastaa perinteiset sijoitusvaihtoehdot yksinkertaisuudellaan).

4.4 Vertaislainapalveluiden välittäjät

Vertaislainapalveluiden ideana on mahdollistaa rahan lainaaminen yksityishenkilöiden välillä käyttäen nykyaikaisia välineitä eli verkkopalveluja. Paljon on puhuttu siitä, kuinka helppoa lainan hakeminen ja sijoittaminen vertaislainapalvelujen kautta nykypäivänä on. Harva kuitenkaan tietää, mistä vertaislainapalveluiden välittäjä saa tuottoonsa. (Vertaislaina on laina vertaisiltasi.)

Sijoittajan ja varsinkin lainanhakijan kannattaa huomioida, että vertaislainapalveluista maksetaan palkkioita ja muita maksuja palvelun välittäjälle. Välittäjän määrittelemät palkkiot ja muut maksut vaihtelevat eri yritysten välillä huomattavasti, minkä vuoksi näistä kannattaa ottaa hyvin selvää ennen sijoittamista tai lainanhakua.

Vertaislainapalvelujen välittäjät veloittavat sijoittajilta erilaisia maksuja, jotka vaihtelevat jonkin verran välittäjäyritysten välillä. Riippuen yrityksestä, sijoittaja voi joutua maksamaan välityspalkkiota sijoittajan tekemistä lainasopimuksista noin yhden prosentin. Sijoittaja voi joutua maksamaan myös palveluun tehdyistä talletuksista merkintäpalkkiota yhdestä kahteen prosenttia. Tähän vaikuttaa sijoittajan tekemän talletuksen suuruus. Sijoittajaa voidaan veloittaa myös saadun tuoton perusteella yleensä yhden prosentin verran. Vertaislainapalvelut voivat veloittaa rahojen siirrosta tilille, josta sijoittajaa veloitetaan 0,38–4 euroa. Kukaan suurimmista Suomessa toimivista vertaislainapalvelun välittäjistä ei veloita sijoittajaa näistä kaikista asioista, vaan yleensä ne veloittavat vain osasta. (Kulut; Maksut; Sijoittajan maksut; Sijoitusopas lainasijoittajalle.)

Vertaislainapalveluiden lainanhakijoilta veloittavat hinnat voivat vaihdella suuresti yritysten välillä. Suurimmat Suomessa toimivista vertaislainapalveluista veloittavat lainanhakijalta aina lainan välityspalkkiota. Välityspalkkiot vaihtelevat 2 prosentista jopa 7,5 prosenttiin. Mikäli lainasumma on todella suuri, välityspalkkio saattaa ylittää 7,5

prosenttia. Välityspalkkiot veloitetaan lainattavasta rahamäärästä ja sitä maksetaan välittäjälle joko vuosi- tai kuukausitasolla. Osa yrityksistä veloittaa lainasta tilinhoitopalkkiota, joka voi olla 0,4–1 prosenttia tai 3–5 euroa. Lainanhakijalta voidaan myös veloittaa lainan avausmaksu, mikä on usein noin 7,5 prosenttia. Nämä ovat yleisimmät maksut lainanhakijalle. Kuitenkin lainojen välittäjä voi veloittaa muitakin maksuja, kuten mm. tietoturvapalkkioita, hallinnointipalkkioita ym. kuluja, mutta nämä eivät ole niin yleisiä kuin aikaisemmin mainitut maksut. (Lainanottajan kulut; Kulut; Hinnasto; Palkkiot.)

Eri vertaislainapalveluiden hinnastoja tutkimalla voidaan huomata, mistä vertaislainapalvelut saavat tuottoonsa. Tuotto koostuu lähinnä lainanottajien maksamista lisäkuiluista, koska sijoittajilta saatu tuotto on paljon vähäisempää. Sijoittajilta ei ole kannattavaa veloittaa niin paljon kuin lainanhakijoilta, koska sijoittajien sijoittamat rahat ovat palvelun toiminnan kannalta välttämättömiä. (Kulut; Maksut; Sijoittajan maksut; Sijoitusopas lainasijoittajalle.)

4.5 Riski

Sijoittamisessa on aina riski pääoman osittaisesta tai kokonaisesta menettämisestä. Sijoittajan riskinä vertaislainaamisessa on lainansaajan maksukyky, tuoton eroaminen odotetusta tuotosta ja likviditeettiriski. (Tuotto- ja riskiodotukset.) Yksi varteenotettava, mutta epätodennäköisempi riski on myös vertaislainayrityksen konkurssi. Näin kävi esimerkiksi ruotsalaiselle vertaislainapalveluja tarjoavalle yritykselle, TrustBuddyllä syksyllä 2015. TrustBuddy oli ensimmäinen Euroopassa listattu vertaislainayritys ja se perustettiin vuonna 2009. Konkursista joutui kärsimään useat sijoittajat, jotka menettivät sijoituksensa, kun sisäiset väärinkäytökset tulivat ilmi. Ilmoitettiin, että noin 44 miljoonaa Ruotsin kruunua oli kateissa heidän asiakkaidensa eli sijoittajien tileiltä. Se, että TrustBuddy ei pitänyt huolta missä kenenkin asiakkaan rahat liikkuvat, mahdollisti kaaoksen. Sijoittajilla ei ollut mitään tietoa keneltä rahat voisi saada takaisin, minkä vuoksi lainanottajilta jäi perimättä suuria määriä velkoja. (Alois 2016.)

Vertaislainasijoittamisessa riskin hajauttaminen on keskeisessä asemassa, sillä se pienentää merkittävästi velallisiin ja lainaan liittyvää riskiä. Riskin hajauttamisella voidaan taata yksittäisen sijoituskohteen huono tuotto jonkin toisen kohteen hyvällä tuotolla. Vertaislainayritykset tarkistavat lainanhakijoiden luottotiedot ja palkkatodistukset tarkasti, ennen kuin sijoittajat pääsevät sijoittamaan. Suurin osa lainanhakijoista hylä-

tään tarkastusprosessin aikana. Tämä vähentää sijoittajan luottoriskiä merkittävästi. (Tuotto- ja riskiodotukset.)

Yleisesti sijoittamisessa suurempi riski tarkoittaa korkeampaa tuottoa, niin on myös vertaislainojen kohdalla. Vertaislainoissa sijoittaja pystyy vaikuttamaan ottamaansa riskiin, muun muassa valitsemalla haluamansa koron ja takaisinmaksuajan sijoittamalleen rahamäärälle sekä valitsemalla tarkasti kohteet, joihin on valmis sijoittamaan. Kohteiden valintaan auttaa vertaislainapalveluiden luottoluokitus, joka ilmaistaan usein viidessä eri riskiluokassa. (Vertaislaina ja sijoittajan riskien hallinnointi. 2014.)

4.6 Lainsäädäntö

Lainsäädännöllisesti vertaislainan asema on Suomessa vielä epäselvä. Monet pikaluottoja koskevat lait eivät koske vertaislainaa, koska lainanantajana toimii yleensä yksityishenkilö. (Vertaislaina on Suomessa tuore lainamuoto.) Laissa on tähän asti mainittu, että kuluttajaluottoja myöntävän elinkeinonharjoittajan on rekisteröidyttävä luotonantajarekisteriin. Vertaislainayritykset kuitenkin vain välittävät luottoja, minkä vuoksi viranomaiset eivät ole pystyneet valvomaan toimintaa. (Uudet vertaislainat kiertävät lain pykälän. 2011.)

Yksityishenkilöiden välistä lainaa ei koske kuluttajansuojalaki, jonka avulla säädellään vertaislainabisneksessä toimivia yrityksiä. Valtiovarainministeriön virkamiehen, Aki Kallion, mukaan vertaislaina nähdään kuitenkin positiivisena, digitalisaation ilmentymänä rahoitusalaalla. Samaan aikaan tulee kiinnittää huomiota myös lainsäädäntöön, jotta välttyttäisiin mahdollisilta väärinkäytöksiltä varsin nopeasti kasvavalla alalla. Laissa tai asetuksissa ei löytynyt vielä 2015 vuoden lopulla tarkkaa määritystä vertaislainasta. Oikeusministeriöllä on valmistelussa lakiuudistus, joka määrittelee vertaislainojen palveluntarjoajien velvollisuudet. (Uusi rahoitusmuoto kasvaa kohisten - sääntely kirii perässä. 2015.)

Hallitus julkaisi uuden esityksen joukkorahoituslaista 7.4.2016. Esityksen tarkoituksena on saada aikaiseksi laki, joka säätelee vastikkeellisen laina- tai sijoitusmuotoisen joukkorahoituksen hankkimista, tarjoamista ja ammattimaista välittämistä elinkeinotoiminnan rahoittamiseksi. Lakiehdotuksessa määritellään, ettei kyseistä lakia kuitenkaan sovelleta, jos velallisena toimii kuluttaja, tai jos elinkeinoharjoittaja myöntää kuluttajansuojalain 7 luvun soveltamisalaan kuuluvia kuluttajaluottoja kuluttajille. Näin ollen

vertaislaina kuuluisi jatkossa kuluttajansuojalain soveltamisalaan, joka säätelee myös pikaluottoyrityksiä ja rahoitusyhtiöitä. Vertaislainapalveluiden tarjoajien tulisi jatkossa varmistaa, että ne toimivat kuluttajansuojalain 7 luvun määritelmien mukaisesti. (HE 46/2016.) Niiden pitäisi jatkossa myös rekisteröityä Etelä-Suomen aluehallintoviraston ylläpitämään luotonantaja- ja vertaislainavälittäjärekisteriin, jotta ne voivat jatkaa lainojen välittämistä kuluttajille (Karskela 2016).

Vertaislainojen sijoittuminen kuluttajansuojalain piiriin määräytyy uuden lakiehdotuksen mukaan sen perusteella, kuka kulloinkin perustetussa sopimussuhteessa käyttää tosiasiallista määräysvaltaa. Esityksen mukaan palvelualustojen on katsottu toimivan luotonvälittämisen sijaan luotonantajina varsinkin silloin, kun ne ovat keränneet laajalta sijoittajajoukolta saamansa varat yhdeksi summaksi, jonka ne ovat itsenäisesti välittäneet lainanantajien määrittämän riskiprofiilin mukaisesti eteenpäin lainanottajalle. Kun palvelualustan katsotaan olevan vertaislainan luotonantaja eikä välittäjä, kuuluu vertaislaina kuluttajansuojalain piiriin. (HE 46/2016.)

Vertaislainauksen sääteily kuluttajansuojalain piiriin mahdollistaa vertaislainapalveluiden lainaajille turvallisen lainaamisen ja se myös säätelee vertaislainapalveluiden toimintaa pakottavasti. Kuluttajansuojalaki ei kuitenkaan turvaa lainkaan sijoittajien etua, minkä vuoksi vertaislaina ei ole tältä osin vielä kukaan säädeltä. Jos vertaislaina kuuluisi joukkorahoituslain soveltamisalaan, saisivat myös sijoittajat vastaavan suojan kuin lainanottajat kuluttajansuojalaista. (Palola 2014.)

4.7 Verotus

Vertaislainauksesta saatu korkotuotto on Suomessa veronalaista tuloa ja siitä maksetaan pääomatuloveroa. Vuoden 2016 pääomatulosta maksetaan 30 prosenttia veroa 30 000 euroon asti ja sen jälkeen 34 prosenttia. (Verotus.)

Sijoittajalle voi kertyä luottotappiota niistä lainoista, joita lainanhakijat eivät maksa takaisin. Sijoittaja voi vähentää vuonna 2016 ja sen jälkeen syntyneet luovutustappiot luovutusvoitosta. Jos luovutusvoitot eivät riitä kattamaan luovutustappioita, voidaan ylimenevä osa vähentää muista pääomatuloista, kuten vertaislainan korkotuloista. (Simola 2016.) Tulee huomioida, että mahdolliset luottotappiot eivät ole yksityishenkilöille verovähennyskelpoisia, vaan vain yritykset saavat vähentää mahdolliset luottotappiot verotuksessa (Sijoitusopas lainasijoittajalle).

Vertaislainoista saadut korkotuotot ja mahdolliset luovutusvoitot eivät vielä välity verotajalle automaattisesti, minkä vuoksi sijoittajan tulee itse ilmoittaa niistä Verohallintoon esitäytetyllä veroilmoituksella. Vertaislainapalvelut mm. Fellow Finance lähettää sijoittajilleen raportin, jonka perusteella sijoittajat pystyvät ilmoittamaan korkotuotoistaan ja luovutusvoitoistaan Verohallinnolle. (Sijoitusopas lainasijoittajalle.)

5 Muut lainamuodot Suomessa

5.1 Joukkorahoitus

Joukkorahoituksen tarkoituksena on käytännössä kerätä varoja erilaisiin hankkeisiin, esimerkiksi startup-yritysten liiketoiminnan rahoittamiseen. Rahoitukseen osallistuu yleensä monia sijoittajia, jotka sijoittavat erikokoisia, yleensä pieniä summia, keräten näin halutun rahoitussumman. Tällainen joukkorahoitustoiminta tapahtuu pääasiassa internetissä toimivien välityspalveluiden kautta. Vertaislaina lukeutuu myös yhdeksi tällaiseksi joukkorahoituksen muodoksi. Joukkorahoitus on vielä suhteellisen uusi rahoitusmuoto, minkä vuoksi joukkorahoituksen eri muodot tulevat muuntautumaan ja kehittymään päivä päivältä yhteiskunnan kehityksen mukana. (Mitä on joukkorahoitus? 2015.)

Digitalisaation kehittyminen on vaikuttanut suuresti rahoitusmarkkinoihin, minkä vuoksi muun muassa pankit ovat joutuneet tarkastelemaan toimintatapojaan uudella tavalla pysyäkseen kehityksen mukana. Joukkorahoitus käyttää toiminnassaan digitalisaatiota hyödykseen, minkä vuoksi voidaankin ajatella, että se on täyttänyt selkeän aukon rahoitusmarkkinoilla, jota muut rahoitusmuodot eivät ole pystyneet toiminnallaan täyttämään. Digitalisaation avulla joukkorahoituksen on ollut mahdollista kehittyä nykyisiin mittakaavoihin. (Ekholm 2015.)

Monet kasvuyritykset hakevat rahoitusta joukkorahoituksen avulla, mutta myös pk-yritysten hankkeita on alettu rahoittamaan joukkorahoituksella. Joukkorahoituksen yleistymisen myötä piensijoittajat ovat kiinnostuneet tästä rahoituskanavasta. Joukkorahoitus kiinnostaa piensijoittajia, koska siinä riski hajaantuu useiden sijoittajien kesken. Näin sijoittajilla on mahdollisuus hakea korkea riskisiä sijoituskohteita suuremman tuoton perässä. (Ekholm 2015.) Myös osinkoverotussäännökset saattavat houkutella

sijoittajaa sijoittamaan joukkorahoitukseen, koska osinkoverotussäännökset mahdollistavat sijoittajalle suuremmat tuotot listaamattomista yrityksistä kuin pörssiyhtiöistä. Joukkorahoittaminen antaa sijoittajalle mahdollisuuden valita sijoituskohteensa monista erilaisista sijoituskohteista, mikä lisää sijoittajien kiinnostusta joukkorahoitusta kohtaan. (Mitä on joukkorahoitus? 2015.)

Sijoittajan kannattaa huomioida, että joukkorahoitustoiminta on monimuotoista ja uutta, minkä vuoksi siitä ei löydy vielä kattavaa lainsäädäntöä. Tästä huolimatta joukkorahoituksen toimintamalli voi olla jonkin olemassa olevan sääntelyn piirissä, jolloin siihen tulee soveltaa sääntelyn piiriin kuuluvia lakeja. Hankalaa tästä tekee se, että välttämättä joukkorahoituksen järjestäjä ei itse tunnista tarvittavien sääntelyiden vaatimuksia, minkä vuoksi ei osata toimia tarvittavalla tavalla. (Mitä on joukkorahoitus? 2015.) Tähän on kuitenkin tulossa muutos tulevan joukkorahoituslain myötä, josta julkaistiin hallituksen esitys 7.4.2016. Uusi joukkorahoituslaki tulee koskemaan laina- ja sijoitusmuotoisen joukkorahoituksen hankkimista, tarjoamista ja ammattimaista välittämistä elinkeinotoiminnan rahoittamiseksi. Laki tulisi säätelämään joukkorahoituksen välittämistä, mutta myös asettaisi joukkorahoituksen saajalle velvoitteita ja sijoittaja-asiakkaalle vastaavasti oikeuksia. (HE 46/2016.)

Joukkorahoitus voidaan jakaa kahteen eri kategoriaan: lainamuotoiseen- ja sijoitusmuotoiseen joukkorahoitukseen. Lainamuotoinen joukkorahoitus on verrattavissa vertaislainojen välittämiseen, sillä palveluntarjoaja välittää rahoitusta lainanantajilta lainanottajille. Lainamuotoinen joukkorahoitus ei vaadi toimilupaa, eikä se ole pankki-toimintaa. Tämän vuoksi se ei ole Suomen Finanssivalvonnan alaista toimintaa. (Joukkorahoitus. 2015.) On hyvä pitää mielessä, että esimerkiksi vertaislainayritysten sivuilla näkyvät lainanottajien luottoluokitukset eivät kuulu viranomaisvalvonnan piiriin (Mitä on joukkorahoitus? 2015).

Sijoitusmuotoinen joukkorahoitus lukeutuu enemmän yritysten käytössä olevaan rahoitusmuotoon. Rahoitusta hakeva yritys voi hankkia sijoittajia muun muassa yrityksen osakkeisiin tai joukkovelkakirjalainoihin. Tällöin tulee muistaa sijoitustoimintaa koskevat sääntelyt sekä se, että kyseessä on toimiluvanvarainen sijoituspalvelu, jolloin palveluntarjoajalla on oltava toimilupa. (Joukkorahoitus. 2015.)

5.2 Pienlainat eli pikavipit

Pienlainat eli paremmin tunnettuna pikavipit, saivat paljon negatiivista julkisuutta muutama vuosi sitten kun selvisi, millaisilla koroilla kyseisiä lainoja todellisuudessa myönnettiin. Todellinen vuosikorko saattoi nousta jopa moneen sataan prosenttiin. Varsinkin monet nuoret lainanottajat innostuivat pikavipeistä, sillä lainan sai nopeasti tilille ilman palkkatuloja tai vakuuksia. (Pienlaina | 2016. 2015). Monet joutuivat kärsimään maksuvaikeuksista ja menettivät luottotietonsa, osa hyvinkin nuorena.

Pienlainojen juuret ovat peräisin Yhdysvalloista, jossa alan edeltäjät alkoivat tarjota työntekijöille palkkapäivälainoja (payday loan). Tällöin lainan sai palkkakuittia näyttämällä, eli niin sanotusti palkkaennakkona, ja palkkapäivän tullessa lainanottaja maksoi lainan heti takaisin korkojen kera. Vuosien kuluessa tapa levisi maailmalle ja muutti muotoaan. Lopulta ei enää tarvinnutkaan palkkakuittia lainan saamiseen, eikä lainaa tarvinnut maksaa heti palkan tullen takaisin. Nämä kaikki vaikuttivat koron kasvuun. (Pienlaina | 2016. 2015.)

Suomeen tullessa ala oli lähes täysin säätelemätöntä. Pienlainojen maine kärsi nopeasti julkisuuteen tulleista ihmisistä, jotka olivat joutuneet pahoihin lainakierteisiin. Ala muuttui radikaalisti viimein vuonna 2013, kun lainsäädäntöä kuluttajaluotoista muutettiin rajoittamaan kaikkien pienlainojen todellisen vuosikoron 50 prosenttiin. Myös lainaan liittyvät ylimääräiset kulut kiellettiin. (Pienlaina | 2016. 2015.)

5.3 Joustolimiitti ja kulutusluotto

Vuoden 2013 kulutusluottojen lainsäädännön muutoksen vuoksi monet ennen pikavippejä tarjonneet yritykset jatkoivat toimintaansa uusien palveluiden, kuten joustolimitien tai kulutusluottojen tarjoajina. Laissa säädetään, että jos luoton määrä on alle 2 000 euroa, lainan todellinen vuosikorko saa olla enintään viitekorko lisättynä 50 prosentilla (Laki kuluttajansuojalain 7 luvun muuttamisesta, 17 a §). Lain muutoksen jälkeen pikavippien myöntäminen ei ollut enää yrityksille kannattavaa, koska tuotto jäi paljon vähäisemmäksi verrattuna aikaisempaan jopa yli 1 000 prosentin korkoon. Tämän vuoksi yritykset alkoivat soveltaa lakia niin, että nostettavissa oleva luoton määrä on aina yli 2 000 euroa, josta voi nostaa pienempiä lainasummaa. Näin pikavippiyritykset pystyivät pyytämään melkein yhtä suuria vuosikorkoja kuin aikaisemminkin. (Saarinen 2013.)

Kulutusluottona pidetään lyhytaikaista alle viiden vuoden lainaa, jonka lainasummat ovat korkeintaan 1 000–3 000 euron luokkaa, erona kuitenkin pankkien tarjoamat kulutusluotot, jotka voivat olla jopa 25 000 euroa. Lainan korkoon vaikuttavat suuresti lainan takaisinmaksuaika sekä mahdolliset vakuudet. Kulutusluoton korko on usein 9–30 prosentin välillä. Kulutusluotto on helppo laina arkisiin menoihin, kuten remontteihin ja muihin äkillisiin tarpeisiin. Kulutusluotto ei eroa vertaislainasta lähes ollenkaan, vaan on pääpiirteiltään samanlainen. Suurin ja merkittävin ero näiden kahden lainamuodon välillä on se, että yhden vertaislainan takana on yleensä monta yksityistä sijoittajaa, kun taas kulutusluoton takana on yleensä joko rahoitusalan yritys tai pankki. (Kulutusluotto.)

5.4 Pankkilainat

Pankkilainat ovat perinteisin ja turvallisin tapa ottaa lainaa. Pankkien lainatarjonta koostuu erilaisista kulutusluotoista ja asuntolainoista. Pankkien tarjoamat kulutusluotot eroavat hieman muiden rahoituslaitosten tarjoamista kulutusluotoista muun muassa siten, että pankin tarjoamille lainoille pitää lähes aina olla jonkinlainen vakuus. Vakuutena lainalle voi toimia esimerkiksi asunto, vapaa-ajan asunto, arvopaperit, talletukset, metsätila tai toisen henkilön antama takaus. (Vakuudet.)

Pankkilainan saamiseen vaikuttaa paljon lainanhakijan taloudellinen tilanne sekä vakuus tai sen puute. Jos hakijan taloudellinen tilanne ei ole sillä tasolla, jota pankki vaatii, on lainan saaminen pankista huomattavasti haastavampaa tai melkein mahdotonta. Pankkilainoja voi hakea eri pankeista, joten ennen lainan ottamista kannattaakin kilpailuttaa haettava laina, jolloin sen voi saada huomattavasti edullisemmin. Lainaa kannattaa hakea myös monesta eri pankista varsinkin silloin, jos lainanottajan maksukyky on huono, koska joistain pankeista lainan saattaa saada helpommin kuin toisista. (Lehtonen 2013.)

Pankkilainalla rahoitetaan usein isompia hankintoja verrattuna esimerkiksi vertaislainaan tai muiden rahoituslaitosten tarjoamiin kulutusluottoihin. Pankkien tarjoama laina on usein myös markkinoiden edullisin vaihtoehto, minkä vuoksi monet suosivat tätä lainamuotoa ennen muita. (Lehtonen 2013.) Pankit eivät kuitenkaan suostu yleisesti lainaamaan rahaa esimerkiksi startup-yrityksille, sillä riski on niissä aina suurempi ja parin vuoden takainen finanssikriisi on myös kiristänyt pankkirahoituksen säädöksiä

entisestään. Tämän myötä joukkorahoituksesta on kehkeytynyt pankeille uhka, sillä niissä riski on hajautettu monelle sijoittajalle ja sellaiset yritykset, jotka eivät saa pankeista lainaa, kääntyvät nopeasti joukkorahoituksen puoleen. (Pietarila 2015.)

6 Tutkimusmenetelmä ja toteutus

6.1 Tutkimusmenetelmä

Päädyimme soveltamaan opinnäytetyössämme kvalitatiivista eli laadullista tutkimusmenetelmää. Kvalitatiivisen tutkimusmenetelmän tarkoituksena on tuoda esiin asioiden merkitystä eikä niinkään määrää, niin kuin kvantitatiivisessa tutkimusmenetelmässä. Kvalitatiivisen tutkimuksen tarkoituksena on tarkastella tutkittavaa kohdetta mahdollisimman kokonaisvaltaisesti, millä pyritään saamaan realistinen kuva tutkittavasta kohteesta. Tämä tarkoittaa käytännössä sitä, että esimerkiksi haastattelukysymykset tulisi tehdä niin, että haastateltava pystyy vastaamaan vapaamuotoisesti, ilman tarkoin rajattuja vastausvaihtoehtoja. Tutkimusmenetelmä pyrkii löytämään tai paljastamaan tosiasioita ennemmin kuin todentamaan jo olemassa olevia väittämiä. (Hirsjärvi & Remes & Sajavaara 2009, 160–161.)

Kvalitatiivisella tutkimuksella on monta erilaista tutkimuslajia, joilla kaikilla on tietynlaisia piirteitä, jotka tekevät niistä yhtenäisiä. Kaikille näille tutkimuslajeille on tyypillistä muun muassa kokonaisvaltainen tiedonhankinta, ihmisten suosiminen tiedonkeruun lähteenä, laadullisten metodien käyttö aineiston hankinnassa ja kohdejoukon tarkka valikointi. Koska tutkimuslajeja on niin paljon, on todella haastavaa tietää tarkalleen mihin näistä lajeista oma tutkimus oikein kuuluu. Tämän takia nämä lajit jaotellaan neljän suuren kategorian alle, jotka on jaoteltu vielä pienemmiksi kokonaisuuksiksi. Kvalitatiivisen tutkimuksen tarkka nimeäminen voi olla haastavaa tai jopa mahdotonta, minä takia uusia kvalitatiivisen tutkimuksen lajeja syntyy jatkuvasti lisää. (Hirsjärvi ym. 2009, 161–166.)

Päädyimme sovellettuun kvalitatiiviseen tutkimusmenetelmään, koska vertaislaina on niin uusi tulokas Suomessa, että olisi ollut vaikeaa lähteä tekemään määrällistä eli kvantitatiivista tutkimusta. Tutkimuksessamme voi kuitenkin näkyä osittain kvantitatiivistakin menetelmää sovellettuna esimerkiksi tilastoissa ja vertauksissa Suomen ja

muiden maiden välillä. Päämääränäme on saada syvällistä tietoa siitä, miten muut rahoituslaitokset kokevat uuden tulijan rahoitusmarkkinoilla ja nähdäänkö vertaislainaaminen mahdollisesti uhkana tulevaisuudessa. Meitä kiinnostaa myös tietää, onko mahdollista, että vertaislainaus pystyisi Suomessa kehittymään samaan suuntaan kuin ulkomailla eli siihen, että pankit ja vertaislainapalvelut tekisivät yhteistyötä. Teetämme Suomessa toimiville pankeille ja joustolimiittejä tarjoaville rahoituslaitoksille kyselymuotoisia haastatteluja, jotta saamme kerättyä laadullista tietoa eri näkökulmista, isoilta ja pienemmiltä rahoituslaitoksilta.

Toivomme, että pystymme saamaan rahoituslaitoksilta riittäviä vastauksia kysymyksiimme. Meidän on kuitenkin vaikea vaikuttaa tähän itse, sillä esimerkiksi pankkiala on sellainen, että yksityiskohtaisia tietoja ei välttämättä suostuta kertomaan vaihtoehtoisuuden vuoksi. Meitä kuitenkin kiinnostaa tietää, onko uutta lainamuotoa mietitty pankeissa lainkaan. Muilta osin opinnäytetyömme perustuu omaan havainnointiin ja ulkomaisen vertaislainatoiminnan tutkimiseen ja vertailuun Suomen toiminnan kanssa.

6.2 Tutkimuksen toteutus

Tutkimuksen toteutuksen lähtökohtana oli ensimmäiseksi tutkia Suomen rahoitusmarkkinoiden uutta tulokasta sekä sen historiaa ja toimintaa ulkomailla. Saimmekin asiasta paljon tietoa erilaisten internetistä löytyvien artikkeleiden avulla. Huomasimme jo tässä vaiheessa, että vertaislainaus herättää monenlaisia mielipiteitä, minkä vuoksi halusimme myös tutkimuksessamme osittain keskittyä erilaisiin näkökulmiin ja mielipiteisiin.

Halusimme lähteä kyselyn muodossa selvittämään suomalaisilta rahoituslaitoksilta niiden tietämystä ja näkemyksiä vertaislainasta. Meitä kiehtoi se, että Yhdysvalloissa pankit ja vertaislainapalvelut ovat alkaneet tehdä yhteistyötä ja näin ollen molemmat hyötyvät toisistaan. Tämä on kuitenkin muuttanut vertaislainauksen muotoa radikaalisti siitä, mistä kaikki alun perin alkoi. Tiedostamme, että Suomi on suhteellisen pieni maa eivätkä vertaislainamarkkinat tule pääsemään samoihin mittoihin kuin isommissa maissa. Silti olisi kiehtovaa tietää, voisiko vertaislainauksella olla Suomessa potentiaalia.

Koimme, että kysely olisi kätevin toteuttaa sähköpostin avulla, sillä yleisesti ottaen rahoituslaitosten työntekijät ovat hyvin kiireisiä. Sähköpostimuodossa heidän on myös helpompi vastata kysymyksiin ajan kanssa kuin esimerkiksi puhelimitse tai paikan pääl-

lä haastattellessa. Melkein kaikkien rahoituslaitoksien verkkosivuilta löytyi sähköpostiosoitteita, jonne pystyimme kyselyn lähettämään. Pyysimme myös tarvittaessa välittämään viestin eteenpäin, mikäli sähköpostin saaja ei ollut oikea henkilö vastaamaan.

Teimme kaksi erillistä kyselyviestiä, joista toinen oli osoitettu pankeille ja toinen joustolimiittejä tarjoaville yrityksille. Laadimme 4–5 avokysymystä (ks. liite 1 & 2), sillä koimme, että näin saamme parempia ja tarkempia vastauksia kuin kyllä tai ei. Kyseessä olivat myös enemmän vastaajan omat mielipiteet ja näkemykset, eivätkä tosiasiat. Mielestämme kysymysten määrä oli sopiva, sillä kasvattamalla kysymysten määrää, saataisi kyselyyn vastaajien määrä vähentyä. Lähetimme kyselyn kahdeksalle Suomessa toimivalle pankille, sekä noin kahdellekymmenelle joustolimiittejä tarjoavalle yritykselle. Ensimmäiset viestit lähetettiin 18. päivä huhtikuuta ja muistutusviestit vielä uudelleen 11. päivä toukokuuta siinä toivossa, että saisimme lisää vastauksia. Muistutusviestin ansiosta muutama yritys reagoi viestiimme ja saimme myös yhden uuden vastauksen kyselyymme.

7 Tutkimuksen tulokset

7.1 Pankit

Lähetimme kyselymme sähköpostiviestillä kahdeksalle pankille, joista vain kaksi vastasi viestiin takaisin. Kumpikaan viestiin vastanneista pankeista ei osallistunut kyselyymme, minkä vuoksi pankeilta saama aineisto jäi vähäiseksi, mitä osasimme hieman odottaakin. Päätimme kuitenkin hyödyntää pankkien vastauksia, vaikka ne eivät vastanneetkaan varsinaiseen kyselyyn.

Ensimmäinen vastanneista pankeista ilmoitti, ettei se voi vastata kyselyyn, koska sillä ei vielä ole virallista näkemystä aiheesta. Se kuitenkin piti aihetta hyvin mielenkiintoisena. Vastauksen perusteella uskomme, että vertaislaina on ollut pankissa jo jonkin asteisena puheenaiheena. Kyselyyn vastaamatta jättäminen virallisen näkemyksen puuttumisen perusteella voi joko tarkoittaa sitä, että virallista näkemystä ei haluta antaa yleiseen tietoon, tai sitten asiasta ei ole vielä keskusteltu riittävästi, jotta pankki pystyisi antamaan yrityksen kannalta pätevän vastauksen aiheesta. Voi myös olla, etteivät

pankit ole perehtyneet vertaislainoihin kunnolla, eivätkä ne näin ollen pidä vertaislainoja varteenotettavana uhkana. Mielestämme kuitenkin kaikki uudet tekijät rahoitusmarkkinoilla tulee nähdä varteenotettavina kilpailijoina. Toisaalta voi myös olla, että jos vertaislainat koetaan mahdollisena uhkana, ei siitä sen vuoksi haluta antaa vastauksiaan.

Toinen vastanneista pankeista ilmoitti, ettei sillä ole resursseja osallistua tähän opinnäytetyöhön, sillä se on jo osallisena monen muun opinnäytetyössä. Meitä hieman ihmetytti pankin antama vastaus, sillä emme pyytäneet pankkia opinnäytetyömme toimeksiantajaksi. Tästä heräsi epäily, oliko pankin antama vastaus vain kiertoilmaus sille, ettei se osannut antaa vastauksia, eikä halunnut sitä myöntää tai sitten sillä saattaa olla tietoa, jota ei haluttu kertoa. Voi olla mahdollista, että siellä oltiin todella kiireisiä, minkä vuoksi pankki jätti vastaamatta kyselyymme. Kuitenkin, jos sillä oli aikaa vastata viestiimme kielteisesti, olisi luullut sillä olevan aikaa vastata myös kyselyymme.

Kyselyn vastaukset tai toisin sanoen vastaamattomuudet osoittivat, etteivät suomalaiset pankit selvästikään ole vielä samalla tiellä kuin yhdysvaltalaiset tai britannialaiset pankit yhteistyössään vertaislainapalveluiden kanssa. Vertaislaina on Suomessa vielä kehitysvaiheessa, minkä vuoksi pankkien on voinut olla vaikea vastata kyselyymme. Kyselymme vastaamattomuuteen on voinut vaikuttaa myös se, etteivät pankit ole pitäneet vertaislainaa uhkana, jonka takia ne eivät ole perehtyneet aiheeseen vielä sen tarkemmin. Tämä taas on voinut vaikuttaa siihen, ettei pankeilla ole asiasta virallista näkemystä.

Olisi ollut mielenkiintoista saada vastauksia pankeilta meitä askarruttaviin kysymyksiin muun muassa siitä, olisiko mahdollista, että pankkien kulutusluottojen kysyntä vähenisi vertaislainapalvelujen yleistymisen myötä. Entä olisiko mahdollista, että pankit tekisivät yhteistyötä vertaislainapalvelujen kanssa, niin kuin Yhdysvalloissa ja Iso-Britanniassa jo tehdään. Uskomme kuitenkin, että vertaislainapalveluiden yleistyessä Suomessa, pankit kiinnostuvat uudesta lainamuodosta enemmän. Pankkien kiinnostuksen ja tietoisuuden lisääntyminen vertaislainoja kohtaan tekisi kyselyn toteuttamisen nykyistä helpommaksi. Jos teettäisimme saman kyselyn esimerkiksi parin vuoden päästä, voisi pankeilla olla jo selvemmat näkemykset vertaislainoista.

7.2 Joustolimiitti- ja kulutusluottoyrietykset

7.2.1 Vertaislainojen tunnettuus

Lähetimme kyselymme kahdellekymmenelle joustolimiitti- ja kulutusluottoyrietykselle, joista kuusi vastasi lähettämäämme sähköpostiviestiin. Kuitenkin vain kaksi kuudesta vastasi varsinaiseen kyselyyn. Loput neljä yritystä jättivät vastaamatta kyselyyn muun muassa vaihtolovelvollisista syistä. Osa vastanneista ei myöskään halunnut kommentoida aihetta tai osallistua tutkimukseen. Oli hienoa, että yksi vastanneista oli aidosti kiinnostunut aiheestamme. Vastaja oli itse sivunnut aihetta omassa opinnäytetyössään ja antoi meille neuvoja. Hän välitti kyselymme eteenpäin yrityksen toimitusjohtajalle, jolta emme kuitenkaan saaneet vastausta.

Molemmat kyselyyn vastanneista yrityksistä olivat kuulleet aikaisemmin vertaislainoista. Molempien vastaajien työpaikoilla on myös ollut puhetta asiasta. Tämä osoittaa, että joustolimiittejä tarjoavat yritykset ovat kiinnostuneita vertaislainapalveluista. Vertaislainat varmasti puhuttavat enemmän joustolimiitti- ja kulutusluottoyrietyksiä kuin pankkeja, koska vertaislainapalvelut ovat tietyllä tapaa rinnastettavissa joustolimiittipalveluihin lainanottajan näkökulmasta. Vertaislainat ovat nousseet Suomessa hyvin nopeasti lainanottajien tietoisuuteen sekä aktiiviseen käyttöön, minkä vuoksi asia on varmasti ollut näissäkin joustolimiitti- ja kulutusluottoyrietyksissä todella ajankohtainen puheenaihe.

7.2.2 Vertaislainapalveluiden uhka nyt ja tulevaisuudessa

Halusimme selvittää, uskovatko joustolimiitti- ja kulutusluottoyrietykset, että vertaislainapalvelut tulevat olemaan uhka niiden liiketoiminnalle. Tarkensimme kysymystä uhan kokemuksesta jatkokysymyksillä ”Miksi?” ja ”Miksi ei?”. Kumpikaan vastanneista yrityksistä ei pitänyt vertaislainoja uhkana liiketoiminnalleen. Vertaislainojen koettiin tuovan lisää kilpailua markkinoille, mutta sitä ei koettu sen uhkaavampana kuin muitakaan rahoitusmarkkinoilla toimivia yrityksiä.

Vertaislainaamista pidettiin myös mielenkiintoisena konseptina, jonka joustolimiitti- ja kulutusluottoyrietykset voisivat mahdollisesti itsekin tuoda omana palvelunaan markkinoille, mikä oli mielenkiintoista kuulla. Tämä lisäisi varmasti kilpailua vertaislaina-

palveluiden välillä. Kysymyksessä oli haasteena se, että vastaajat eivät välttämättä osanneet ajatella tulevaa, vaan vastasivat kokevatko vertaislainat uhkana nyt. Viiden vuoden päästä tilanne voi olla jo hyvin erilainen.

7.2.3 Asiakkaiden menettäminen vertaislainapalveluille

Kysyimme, onko vastaajien mielestä mahdollista, että lainanottajat heidän tarjoamissa lainoissa tulisi vähenemään vertaislainapalveluiden yleistyessä. Jatkokysymyksenä oli vielä ”Miksi?” ”Miksi ei?”. Tämä kysymys oli meiltä hieman huonosti muotoiltu, sillä molempiin kysymyksiin tuli vastattua aikaisemman kysymyksen tiimoilla. Loppupeleissä kysymys on kilpailusta ja vastaajat eivät nähneet vertaislainojen poikkeavan kilpailuasetelmassa muista markkinoilla toimijoista sen kummemmin. Mielestämme kysymykset kaksi ja kolme olisi voinut muotoilla yhteen tai yrittää muovata niitä sen verran, että olisi saanut hieman enemmän eriävät vastaukset. Toisaalta aiheemme ollessa vielä niin tuore, emme pystyneet saamaan sellaisia vastauksia kuin olisimme toivoneet ja tämä oli odotettavissa. Kaikki vastaukset perustuvat kuitenkin tähän mennessä kuultuun ja nähtyyn ja kyseessä on vain vastaajien omat mielipiteet. Faktoista on vielä tässä vaiheessa vaikea puhua.

Vaikka vertaislainat eivät ole vielä saavuttaneet kovin näkyvää jalansijaa, uskomme, että ainakin osa vertaislainan valitsevista kuluttajista on pois juuri kulutusluottoihin erikoistuneilta joustolimiitti- ja kulutusluottoyrityksiltä. Mikäli vertaislainat yleistyvät Suomessa huomattavasti seuraavan viiden vuoden aikana, uskomme joustolimiitti- ja kulutusluottoyritysten joutuvan mukautumaan tilanteeseen pysyäkseen kilpailussa mukana. Osa yrityksistä voi siirtyä vertaislainamarkkinoille mukaan.

7.2.4 Toimenpiteet asiakaskunnan takaamiseksi

Kysyimme mahdollisista toimenpiteistä nykyisen asiakaskunnan takaamiseksi ja molemmat vastanneista olivat samalla kannalla, että palveluita ja asiakaspalvelua pyritään kehittämään jatkuvasti. Tämä miellettiin käytännössä päivittäiseksi työksi ja sitä pidettiin osana normaalia liiketoimintaa. Vertaislainojen yleistyminen ei vastanneiden mielestä vaikuta tähän, sillä toimenpiteet eivät kohdistu erityisesti kilpailijoiden tai vastaavien tahojen tarjoamiin palveluihin.

On selvää, että normaaliin liiketoimintaan lukeutuu jatkuva toiminnan kehittäminen ja parantaminen, mutta mielestämme kuitenkin uusiin tulijoihin tulee myös reagoida ja kehittämiseen paneutua uudella tavalla sekä pohtia mahdollisia riskejä ja toki myös mahdollisuuksia. Muutokset eivät tapahdu hetkessä, minkä vuoksi yritysten on tärkeää pysyä ajan tasalla ja varautua tulevaan niin hyvin kuin mahdollista.

7.2.5 Vastaajien kysymykset

Huomasimme, että aihe selvästi kiinnostaa yrityksiä. Eräs vastaaja esitti puolestaan meille kysymyksiä omien vastauksien jälkeen. Vastasimme nopeasti, sillä arvostimme hänen osallistumisestaan kyselyyn sekä mielenkiintoa aiheitamme kohtaan. Häntä kiinnosti tietää, mitkä yritykset tarjoavat meidän mielestämme Suomessa vertaislainoja? Tähän vastasimme tutkimuksemme perusteella seuraavat: Fellow Finance, Lainaaja.fi, Fixura ja Bondora, joka ei ole suomalainen, mutta toimii Suomessa.

Toinen kysymys koski vertaislainojen markkinaosuutta kulutusluotoista. Tämä olikin jo vaikeampi kysymys, ja jouduimme tutkimaan asiaa hieman ennen vastaamista. Selvitimme Tilastokeskuksen ja Valtiovarainministeriön sivuilta, että vertaislainoja myönnettiin vuonna 2015 noin 46,3 miljoonan edestä ja vuosittainen kasvu on ollut monia kymmeniä prosentteja. Tämä on kuitenkin vielä pieni luku, kun vertaa myönnettyjen kulutusluottojen määriä (n. 1,9 miljardia euroa). Toisin sanoen vertaislainojen osuus on vielä pieni, mutta kasvaa kasvamistaan koko ajan.

Viimeisenä kysymyksenä hän halusi tietää, mitä yrityksiä on meidän mielestä mahdollisesti tulossa Suomen markkinoille. Kysymykseen oli vaikea vastata muuten kuin arvelemalla, mutta kerroimme, että uskomme niiden olevan muita eurooppalaisia yrityksiä. Uskomme myös, että joustolimiitti- ja kulutusluottoyritykset voivat mahdollisesti laajentaa toimintaansa myös vertaislainoihin.

8 Johtopäätökset

8.1 Vertaislaina

Lähdimme tutkimaan vertaislainoja alun alkujaan tietämättä tästä lainamuodosta mitään. Tämän vuoksi opinnäytetyömme pääasiallinen tarkoitus oli selvittää, mitä vertaislainaaminen oikeasti on. Tämä uusi laina- ja sijoitusmuoto on ollut hyvinkin tervetullut tulokas maailman rahoitusmarkkinoille.

Vertaislainojen pääasiallinen tarkoitus on yhdistää lainanhakijat ja sijoittajat toisiinsa mahdollistaen lainaamisen yksityishenkilöiden välillä eli niin sanotusti vertaisten ihmisten välillä. Vertaislainaaminen itsessään tapahtuu vertaislainapalveluiden välityksellä verkossa, jolloin vertaislainapalvelut toimivat lainanhakijoiden ja sijoittajien välillä yhdistävänä tekijänä. Vertaislainapalveluilla on tarkat vaatimukset niin lainanhakijoille kuin sijoittajillekin, mikä mahdollistaa turvallisen lainaamisen ja sijoittamisen palvelun välityksellä. Tällainen yksityishenkilöiden välinen lainaaminen verkossa on ollut rahoitusmarkkinoilla uutta, mutta todella odotettua kehitystä.

Verkkopalveluiden kehitys on mahdollistanut vertaislainaamisen kehittymisen nykyisiin mittoihin. Myös se, että kuluttajat arvostavat asioiden kätevää ja nopeaa hoitoa verkossa on antanut vertaislainoille hyvän pohjan kehittyä rahoitusalustaksi, joka palvelee niin lainanottajia kuin sijoittajakin. Kun yleisimmät lainamuodot ovat palvelleet vain lainanottajia, tarjoavat vertaislainapalvelut mahdollisuuksia myös sijoittajille. Mielestämme on hienoa, että vertaislainapalvelut toimivat sijoittajien ja lainanottajien välillä neutraalisti ja hoitavat sopimukset sekä lainanhakijoiden kartoittamisen.

Alkuun meitä mietitytti, miten vertaislainapalvelut tekevät toiminnasta kannattavaa, mutta sijoittajilta ja lainanottajilta perittävät palkkiot ja välitysmaksut mahdollistavat kannattavan toiminnan. Sijoittajat tosin säästyvät tässä vähemmällä, ja he joutuvat yleisesti maksamaan vain muutaman prosentin merkintäpalkkion tekemistään talletuksista, transaktiomaksun tai nostopalkkion tai molemmat. Lainanottajat taas voivat joutua maksamaan muun muassa välityspalkkioita, tilinhoitopalkkioita, avausmaksuja, hallinnointipalkkioita ym. vielä korkojen lisäksi. Maksut ja niiden määrät riippuvat kuitenkin palveluntarjoajasta ja kaikki raha kulkee aina vertaislainapalveluiden kautta. Palvelu pitää myös huolen esimerkiksi muistutuksista ja perinnästä, mikäli lainanottaja ei

ole maksanut maksuerää ajallaan, näin ollen sijoittajan ei tarvitse huolehtia näistä asioista. Palveluntarjoajalla ei kuitenkaan ole velvoitteita maksaa sijoittajalle, mikäli hän ei jostain syystä saisi sijoitukselleen vastinetta.

Meille tuli yllätyksenä, että ensimmäiset vertaislainapalvelut ovat rantautuneet Suomeen jo yli viisi vuotta sitten. Kuitenkin rahoitusmuoto on vielä hyvin tuore ja tuntematon Suomessa. Monet eivät ole tienneet, mistä on kyse, kun olemme kertoneet opinäytetyömme aiheesta. Vertaislainaaminen on etenkin Yhdysvalloissa hyvin paljon edellä ja kyseessä on todella suuri liiketoiminta. Mielestämme tietämättömyyden syynä voi yksinkertaisesti olla huono markkinointi.

Tänä vuonna olemme kuulleet ensimmäistä kertaa esimerkiksi radiossa Fellow Financen mainostavan toimintaansa, mutta ennen tätä sillä on ollut suhteellisen vähän markkinointia. Huomion kiinnittyminen mainokseen johtuu varmasti myös siitä, että työstimme opinäytetyötä tuolloin ja Fellow Finance oli tuttu nimi juurikin sen takia. Olisimmeko muuten kiinnittäneet huomiota? Sitä ei voi tietää, mutta emme oletettavasti ainakaan yhtä hyvin. Palvelun mainostamisella on varmasti myös omat hankaluutensa. Mainontaa ei voi mielestämme kohdistaa samanaikaisesti molemmille sekä sijoittajille, että mahdollisille lainanottajille. Uskomme, että televisio- ja muu sosiaalisen median mainonta sopii parhaiten kuluttajien, eli mahdollisten lainanhakijoiden tietoisuuteen pääsemiseen. Sijoittajille kohdistuvaa mainontaa voisi olla juurikin erilaisissa sijoittajille kohdistetuissa tapahtumissa ja verkkosivuilla, blogeissa ynnä muissa. Hyvät sijoituskohteet leviävät varmasti myös sijoituspiireissä.

Mikäli vertaislaina saataisiin juurrutettua suomalaisten sanavarastoon, olisi tämä varmasti myös entistä suositumpaa. Ei tule kuitenkaan unohtaa sitä, että vertaislainapalveluiden liikevaihdot ovat viime vuosina kasvaneet huomattavasti. Vaikka vertaislainat kattavat vielä suhteellisen pienen osan myönnettyistä kulutusluotoista, on sen suunta ollut koko ajan vain ylöspäin.

8.2 Erot eri maiden välillä

Vertaislainamarkkinoiden erot eri maiden välillä ovat huomattavia. Yhdysvallat on jo pelkästään markkinoiden koon puolesta täysin eri luokkaa, mitä Suomessa rahoitusmarkkinat voivat kokonaisuudessaan ikinä olla. Tämän vuoksi eroavaisuuksia on paljon

ja Suomi, saatiikka edes Eurooppa, ei oletettavasti tule koskaan saavuttamaan samankaltaista suosiota mitä Yhdysvalloissa.

Selkeä ero löytyy jo maiden väkiluvusta. Se on selvää, että mitä isompi maa, sitä isommat ovat mahdollisuudet kasvaa yrityksenä. Tämä pätee kaikessa. Kuitenkin yksi suuri ero juurikin Yhdysvaltojen ja Suomen välillä on se, että Yhdysvalloissa vertaislainaaminen on muotona jo aivan eri mittakaavoissa kuin Suomessa. Kun Suomessa suurin osa sijoittajista on yksityishenkilöitä, niin Yhdysvalloissa näitä ei enää löydy lähes lainkaan, sillä se ei ole enää kannattavaa. Pankit ovat vallanneet vertaislainojen sijoitusalueen, mikä meidän mielestä on hieman kyseenalaista. Kuitenkin tämä yhteistyö pankkien ja vertaislainapalveluiden välillä näyttää toimivan, vaikkakin mietityttää, voiko tällöin palvelusta enää käyttää termiä vertaislaina.

Vertaislainaaminen on Isossa-Britanniassa kehittymässä koko ajan samaan suuntaan kuin Yhdysvalloissa, minkä takia erot ovat myös hyvin samankaltaisia kuin Suomen ja Yhdysvaltojen välillä. Yksi suurimmista eroista Suomen ja Ison-Britannian, sekä Suomen ja Yhdysvaltojen välillä on vertaislainojen lainsäädäntö. Suomessa ollaan tänä vuonna vasta osittain puuttumassa vertaislainapalveluiden säätelyyn, kun taas Isossa-Britanniassa ja Yhdysvalloissa vertaislainaaminen on ollut jo monta vuotta säädeltyä toimintaa. Tämä on varmasti mahdollistanut vertaislainojen kasvun ja jatkuvan suosion niin lainanhakijoiden, kuin myös sijoittajien keskuudessa.

Vertaislainojen käyttötarkoitus Isossa-Britanniassa ja Yhdysvalloissa eroaa myös huomattavasti Suomen käyttötarkoituksesta. Varsinkin Yhdysvalloissa, monet hakevat lainaa opiskelua varten vertaislainojen kautta, mitä Suomessa ei tarvitse tehdä ilmaisen koulutuksen, opintotukien ja valtion takaaman, suhteellisen edullisen opintolainan takia. Myös suosittuja rahoituskohteita Isossa-Britanniassa ja Yhdysvalloissa ovat muun muassa asunnot, hää, kodinkoneet sekä lainojen yhdistys yhdeksi lainaksi (What can I use a Zopa loan for?). Suomessa vertaislainaa haetaan eniten lainojen yhdistämistä, remontointia tai muita äkillisiä menoja varten (Lainanhakijat ovat kuluttajia ja yrityksiä). Yleisesti ottaen asuntojen ja opintojen rahoitus hoituu Suomessa pankkien kautta edullisesti ja luotettavasti, minkä vuoksi on epätodennäköistä, että suomalaiset tulisivat rahoittamaan näitä tulevaisuudessa vertaislainapalveluiden kautta. Opintojen rahoittaminen itse Yhdysvalloissa ja Isossa-Britanniassa on huomattavasti vaikeampaa kuin Suomessa, johtuen hyvin suurista lukukausimaksuista. Tämä on varmasti yksi syy,

mikä on ajanut monet opiskelijat hakemaan lainaa vertaislainapalveluiden kautta, mikäli vanhemmilla ei ole varaa auttaa kuluissa.

Monet erot maiden välillä voivat muuttua tulevaisuudessa huomattavasti rahoitusmarkkinoiden kehittyessä. Varsinkin, jos vertaislainamarkkinat jatkavat kasvamistaan Suomessa, on todennäköistä, että ne tulevat kehittymään samaan suuntaan kuin missä Iso-Britannia ja Yhdysvallat ovat tällä hetkellä. Kuitenkin on huomioitava, että vertaislainaaminen kehittyi jatkuvasti myös muissa maissa, minkä takia eroavaisuuksia tulee olemaan jatkossakin Suomen ja muiden maiden välillä.

8.3 Erot muihin lainamuotoihin

8.3.1 Lainojen käyttötarkoitukset

Halusimme lähteä selvittämään, kuinka tämä uusi lainamuoto eroaa muista Suomessa toimivista lainamuodoista kuten joukkorahoituksesta, pienlainoista, kulutusluotoista, sekä pankkilainoista. Näissä lainamuodoissa on paljon yhteneviä piirteitä vertaislainan kanssa, muun muassa lainojen käyttötarkoituksessa, lainasumman keräyksessä, sekä lainakoron määräytymisessä. Tämän vuoksi vertaislaina sekoitetaan helposti esimerkiksi pienlainaan, vaikka kyseessä on eri konsepti.

Vertaislainoja otetaan yleensä arjen hankintoihin ja muihin äkillisiin menoihin, joita on aikaisemmin haettu pienlainoja-, tai kulutusluottoja tarjoavilta yrityksiltä, sekä pankeilta. Merkittävin ero näihin palveluntarjoajiin on vertaislainojen perustuminen lainamuotoiseen joukkorahoitukseen, mikä on yksi joukkorahoituksen muoto. Lainamuotoisen joukkorahoituksen avulla vertaislainapalvelut keräävät monelta eri sijoittajalta lainanhakijalle tarvittavan lainasumman. Koska sijoittajia on yhdelle lainalle monta, toimii vertaislainojen sijoittamisessa huutokauppaperiaate, jolloin lainanhakijalla on mahdollisuus valita mahdollisimman edullinen laina. Vertaislaina eroaa muista lainamuodoista myös siinä, että sijoittajana toimii lähes poikkeuksetta yksityishenkilö, jolloin lainanhakija saa lainaa niin sanotusti vertaisiltansa.

8.3.2 Erot koroissa

Luettuamme monilta sivustoilta vertaislainojen olevan hyvä vaihtoehto lainanhakijalle muun muassa vähäisten korkokustannusten vuoksi, ihmettelimme paljon saadessamme kyselymme vastaukseksi kysymyksen siitä, miten vertaislainaa saa muihin lainamuotoihin verrattuna paljon halvemmalla korolla. Tämän perusteella halusimme vielä kyseenalaistaa keräämämme tiedon vertaislainojen varsinaisista koroista.

Löysimme sivuston, jonka avulla pystyi vertailemaan pankkien kulutusluottojen, kulutusluottoyritysten ja vertaislainayritysten todellisia vuosikorkoja tietylle rahasummalle. Päätimme tehdä sivuston tietojen perusteella taulukon, jonka avulla pystyimme havainnollistamaan ja vertailemaan näiden yritysten todellisia vuosikorkoja.

Taulukko 1. Korot 2 000 €:n lainalle (Lainat 2016).

Lainakorot 2000€ lainalle 24 kk maksuehdolla

Pankit

	Danske Bank Käyttölaina	Aktia käyttölaina	Handelsbanken TosiKätevä	OP Joustoluotto	Nordea Joustoluotto
Todellinen vuosikorko	13,23 %	16,76 %	18,27 %	19,72 %	20,20 %

Kulutusluottoyritykset

	Bank Norwegian Laina	Euroloan Luottotili	Nopsalaina	Bigbank Laina
Todellinen vuosikorko	13,35 %	23,93 %	24,80 %	24,80 %

Vertaislainayritykset

	Fellow Finance	Fixura	Lainaja.fi
Todellinen vuosikorko	23,40 %	35,44 %	43,31 %

Taulukosta 1 voidaan huomata, etteivät vertaislainayritysten korot 2 000 euron lainalle ole sen edullisempia kuin muiden yritysten tarjoamat korot samansuuruiselle lainalle. Vertaislainapalveluiden korot ovat tämän mukaan lähes poikkeuksetta suurempia. Taulukon korot vertaislainapalveluissa eivät kuitenkaan välttämättä ole aivan paikkansa pitäviä. Vertaislainapalveluiden korot määräytyvät huutokauppaperiaatteella, jolloin lainanhakija pystyy valitsemaan halvimman lainan, jota sijoittajat ovat tarjonneet. Lainan korkoon vaikuttaa myös huomattavasti se, millä luottoluokituksella lainanhakija on rekisteröity vertaislainapalveluun. Jos lainanhakijan luottoluokitus on määritelty keskiarvoa paremmaksi, on lainan korko keskiarvoa pienempi. Lainan korkoon sisältyvät myös vertaislainapalvelun määrittämät kulut, jotka ovat vielä toistaiseksi suhteellisen korkeat. Vertaislainapalvelujen määrittämät välityspalkkiot tulevat kuitenkin varmasti pienenemään sitä mukaan, kun vertaislainojen välitys kasvaa.

8.3.3 Erot korkotuotoissa

Löysimme myös sivuston, missä listattiin sijoittajan keskimääräiset korkotuotot, niin pankeista kuin vertaislainapalveluista. Taulukosta 2 voidaan huomata, että korkotuotot vertaislainapalveluissa ovat huomattavasti suuremmat kuin pankkien antamat korkotuotot sijoittajille. Sijoittajan korkotuoton suuruuteen vaikuttaa suoraan vertaislainapalveluiden riski, joka on huomattavasti suurempi kuin pankin sijoituspalveluissa. Kuitenkin jokaisessa sijoituskohteessa on aina oma riskinsä, jolloin sijoittajan tulee punnita, haluaako ottaa suuremman riskin isommalla korkotuotolla vai tyytykö vähäisen riskin sijoituskohteisiin, joissa korkotuotto on myös huomattavasti pienempi. Vertaislainapalvelut sopivatkin sellaisille sijoittajille, jotka haluavat hyvää korkotuottoa pääomalleen, kuitenkin unohtamatta riskiä, jonka he joutuvat ottamaan. Riski on kuitenkin hyvin erilainen kuin esimerkiksi yritysosakkeisiin sijoitettaessa, ja tulee muistaa, että nämäkin riskit on minimoitu ja kelvollisille lainanhakijoille on hyvin tarkat kriteerit ja vain noin 40 prosenttia lainanhakijoista hyväksytään.

Taulukko 2. Sijoittajan korkotuotto (Vertaislaina haastaa perinteiset sijoitusvaihtoehdot yksinkertaisuudellaan).

Parhaat korot sijoittajalle pankeissa ja vertaislainapalveluissa

Pankit	3kk	6kk	12kk	24kk
Aktia	0,10 %	0,10 %	0,60 %	0,75 %
Bigbank	0 %	0,85 %	1,25 %	1,35 %
Suurpohjan OP	0,35 %	0,50 %	1,10 %	1,15 %
Hypo	0,34 %	0,50 %	1,05 %	1,15 %

Vertaislainapalvelut

	Korot p.a.
Fellow Finance	13,40 %
Fixura	10,74 %
Lainaja	10,64 %

Vertaislainapalvelut kehittyvät jatkuvasti, mikä mahdollistaa uusien asiakkaiden tulon palvelun piiriin. Kun vertaislainapalveluiden asiakasmäärät kasvavat, tulevat varmasti lainanottajien korot sekä sijoittajien korkotuotot vähenemään. Myös kilpailun lisääntyminen vertaislainapalveluiden välillä tulee luultavimmin kasvamaan lähivuosien aikana, varsinkin jos kulutusluottoja tarjoavat yritykset ottavat vertaislainaamisen yhtenä uutena osana omaan tarjontansa. Lisääntyneen kilpailun seurauksena on todennäköistä, että palvelut joutuvat kilpailemaan lainanhakijoista alhaisempien korkojen avulla. Vertaislainojen ottaminen muiden rahoitusmarkkinoilla toimivien yritysten palveluvalikoimaan voi myös pakottaa varsinaisten vertaislainayritysten kehittämään toimintaansa nykyisestä tilanteesta. Tämä toisaalta mahdollistaa kokonaisvaltaisen kehityk-

sen, mikä on varmasti odotettua muutenkin jatkuvasti kehittyvässä rahoitusmaailmassa.

8.4 Riskit ja mahdollisuudet

8.4.1 Riskit

Sijoittamisessa on aina riskinsä, oli kyse mistä tahansa. Sijoittajatkin tiedostavat tämän, sillä korkea tuottoa ei voi saada ilman riskiä. Vertaislainoihin sijoittaessa yhtenä uutena riskinä muihin sijoitusmuotoihin nähden on lainanottajan maksukyky. Kun lainataan yksityishenkilölle rahaa, on aina mahdollisuus, että henkilö esimerkiksi pahimmassa tapauksessa kuolee tai muilla tavoin joutuu maksukyvyttömäksi. Riski on kuitenkin pienennetty niin pieniksi kuin vain mahdollista ja lainanhakijat joutuvatkin antamaan kattavat selvitykset taloudellisesta tilanteestaan ja luottotiedoistaan ynnä muista lainan myöntämiseen vaikuttavista seikoista. Silti, esimerkiksi henkilölle sattuva tapaturma voi muuttaa tilanteen ja tätä riskiä ei voida kokonaan poistaa. Hyödyllisintä tässä onkin sijoitusten hajauttaminen, jonka myötä myös riski hajautuu usealle henkilölle. Tämä pätee sijoittamisessa yleensäkin.

Vertaislainayrityksen konkurssiriski on myös yksi asia, mikä varmasti vaikuttaa siihen, saako sijoittaja sijoituksensa takaisin. Vaikka yritys ei olekaan se, joka on sijoittajalle velkaa, niin takaisinmaksun voi menettää, sillä yritys on hoitanut sijoittajan ja lainanottajan rahaliikenteen. Lainaa kuitenkin lyhennetään vertaislainapalvelun kautta ja sijoittaja ei tiedä kenelle on henkilökohtaisesti lainaa antanut.

Uskomme, että TrustBuddyn konkurssi on hyvä ja varoittava esimerkki muille vertaislainapalveluille siitä, miten kyseistä liiketoimintaa ei kuulu hoitaa ja millä tavalla tällaisen tilanteen uusiutumisesta tullaan välttymään tulevaisuudessa. Mielestämme riski on hyvin pieni, mutta se on aina olemassa ja koska näin on päässyt kerran käymään, kasvattaa se varmasti sijoittajien epäilyjä joissain määrin. TrustBuddyn tapauksessa kyseessä oli vakavat yhtiön sisäiset väärinkäytökset ja rahaa oli kateissa useita miljoonia. Silti vertaislainoihin sijoitettaessa on hyvä perehtyä eri palveluntarjoajiin ja verrata näitä myös toisiinsa ja kysyä yrityksiltä askarruttavista asioista.

8.4.2 Lainsäädäntö

Vertaislainaamista ei ole Suomessa vielä säädelty lähes lainkaan, mikä tuo paljon epäselvyyttä sen toiminnalle. Vertaislaina on usein rinnastettu pikaluottoihin, joiden sääntely ei kuitenkaan suurimmalta osalta koske vertaislainoja, koska vertaislaina on kahden yksityishenkilön välinen laina. Osa vertaislainapalveluiden tarjoajista on toivonut kehitystä vertaislainojen lainsäädännön puutteellisuuteen, jotta vertaislainoja pystyttäisiin välittämään oikein ja turhilta sekaannuksilta ja väärinkäytöksiltä välttyttäisiin. Tämä loisi varmasti myös turvaa sekä sijoittajille, että lainanottajille.

Vaikka lainsäädäntöä on alettu kehittämään tulevan joukkorahoituslain muodossa, ei kyseinen laki tule vielä säätelemään vertaislainoja lähes lainkaan. Lakiesityksessä on määritelty kuluttajansuojalaki säätelemään vertaislainapalveluiden tarjoajia, koska hallitus on katsonut, että vertaislainapalvelut ovat tietyissä tilanteissa sopimusosapuolina, jolloin he toimivatkin luotonantajana luotonvälittäjän sijasta. Vertaislainojen sijoittaminen kuluttajansuojalain piiriin edistää lainaajien etua vertaislainapalveluiden pakottavalla sääntelyllä, mutta jättää toisaalta sijoittajat huomiotta.

Lainsäädäntöä tulisi kehittää vielä paljon vertaislainojen osalta, jotta lainanhakijat ja sijoittajat saisivat yhtäläisen suojan. Jos vertaislaina olisi otettu joukkorahoituslain piiriin, olisivat myös sijoittajat saaneet yhtäläisen suojan, mitä lainanottajat tulevat jatkossa saamaan kuluttajansuojalaista. Lainsäädännön kehittäminen vertaislainojen osalta mahdollistaisi vertaislainauksen kasvun ja kehityksen Suomessa. Se vähentäisi myös vertaislainojen riskejä muun muassa palvelun väärinkäytössä. Onkin hämmentävää, miksi vertaislainapalveluita ei haluttu uudessa lakiesityksessä säädellä tämän enempää, vaikka on todettu, että vertaislainapalvelut tarvitsevat kunnon sääntelyä ja valvontaa. Myös sijoittajien huomiotta jättäminen lainsäädännön puolella herättää hämmennystä. Eikö vertaislainoja pidetä vielä tarpeeksi hyvänä sijoituskohteena, jotta sijoittajan etuja voitaisiin pitää yhtä tärkeänä kuin lainanottajan? Uskomme, että vertaislainoja ymmärretään säädellä laajemmin ja kattavammin tulevina vuosina, kun uusi lainamuoto jatkaa kehittymistään ja kasvamistaan.

8.4.3 Verotus

Vertaislainojen verotus on osittain vielä hyvin alkeellisessa vaiheessa muun muassa automaation ja luottotappioiden hoidon osalta, mikä saattaa vaikuttaa vertaislainsijoittajiin negatiivisesti. Muuten vertaislainoja verotetaan Suomessa niin kuin muitakin pääomatuloja, johon tuskin on tulevaisuudessa tulossa paljoa muutosta.

Sijoittajan saamat korkotuotot ja mahdolliset luovutusvoitot vertaislainoista eivät välity automaattisesti verottajalle, minkä takia sijoittajien on ilmoitettava näistä itse vertaislainapalveluiden antamien tietojen mukaisesti. Tämä tuo sijoittajille lisää sellaista työtä, mikä olisi mahdollista automatisoida kokonaan. Automatisoinnin edellytyksenä olisi varmasti toimiva lainsäädäntö vertaislainojen osalta, mikä mahdollistaisi oikeanlaisen tiedonsiirron vertaislainapalveluiden tarjoajilta verottajalle. Saattaa kuitenkin olla, ettei tähän asiaan aiota puuttua vielä pitkään aikaan.

Sijoittaja ei pysty nykyisen verotuksen mukaan vähentämään vertaislainojen luottotappiota verotuksessa, koska luottotappiot eivät ole yksityishenkilöille vähennyskelpoisia. Tämä voi vaikuttaa siihen, etteivät yksityishenkilöt halua sijoittaa vertaislainoihin suuria summia luottotappioriskin takia. Toisaalta tämä voi lisätä yritysten haakeutumista vertaislainsijoittajiksi, koska ne saavat vähentää luottotappioita muista pääomatuloista.

8.4.4 Mahdollisuudet

Vaikka vertaislainoihin liittyy paljon riskejä, on siinä myös paljon hyviä puolia. Muun muassa sijoittajalla on mahdollisuus saada huomattavia korkotuottoja vertaislainapalveluiden kautta sen mukaan, miten sijoitettu pääoma on hajautettu eri lainojen kesken. Sijoittaja pystyy itse määrittämään, millaisen riskin on valmis ottamaan ja sen perusteella valita sijoituskohteensa esimerkiksi vertaislainapalveluiden luottoluokituksen avulla.

Myös lainanottajalla on mahdollisuus saada lainaa hyvillä ehdoin ja esimerkiksi yhdistää aikaisempia lainoja yhdeksi lainaksi pienemmällä korolla. Vertaislainaamisen erilaisten mahdollisuuksien ansiosta niin sijoittajat kuin lainanottajat ovat luultavimmin päätyneet vertaislainauksen piiriin riskeistä huolimatta. Mielestämme mahdollisuus päättää itse omasta lainan korosta on hienoa. Tietysti mitä pienemmäksi koron laittaa

tarjouspyyntöön, sitä vaikeampaa lainaa on saada. Tietynlaista pelivaraa löytyy kuitenkin aina. Lainaa myös myönnetään sitä pienemmällä korolla, mitä parempi luotto-luokitus lainanhakijalla on.

8.5 Kehitysmahdollisuudet

8.5.1 Kehitysmahdollisuudet Suomessa

Vaikka vertaislaina on Suomessa vielä suhteellisen alkeellisella tasolla, uskomme, että sillä on potentiaalia kehittyä yhdeksi käytetyimmistä lainamuodoista kuluttajien erilaisiin pieniin hankintoihin. Kuitenkin ennen tätä muun muassa lainsäädännön tulisi säädellä vertaislainaa kattavasti kaikkien osapuolien kannalta, jotta vertaislainaaminen olisi kannattavaa ja mahdollisimman riskitöntä niin lainanottajalle, sijoittajalle kuin vertaislainapalvelun välittäjällekin. On myös huomioitava, että vertaislainapalveluiden sääntelyllä voi olla negatiivinenkin vaikutus palvelun toimintaan. Tästä hyvänä esimerkkinä toimivat pienlainat, eli pikavipit. Pienlainojen säätelyn jälkeen monet pienlainayritykset lopettivat toimintansa, koska pienlainoja tarjoavat yritykset totesivat, ettei palvelun tuottaminen ollut enää kannattavaa. Tähän toisaalta vaikutti pienlainojen saama negatiivinen media tulva, mikä ajoi monet palveluntarjoajat lopulta muuttamaan palvelunsa joustoliittipalveluksi. Jääkin nähtäväksi, millaisen vastaanoton vertaislaina tulee lopulta saamaan, ja saako se mahdollisesti samankaltaisen kohtelun kuin pienlainayritykset aikoinaan saivat.

Lainsäädännön ohella korkokustannukset ja korkotuotot tulevat varmasti vaikuttamaan jatkossa merkittävästi vertaislainatoiminnan kehitykseen. Lainanottajien korkokustannusten pieneneminen mahdollistaisi uusien lainanottajien tulon vertaislainojen pariin, mikä taas laajentaisi vertaislainapalveluiden toimintaa entisestään. Kuitenkin pitää huomioida, että lainanottajien korkokustannusten vähentyessä myös sijoittajien korkotuotot pienenevät, mikä mahdollisesti vähentäisi palveluun sijoittamista. Voi myös olla, että vertaislainojen välityspalvelut joutuisivat tämän ilmiön seurauksena kasvattamaan perittäviä maksuja, jotta palvelu säilyisi kannattavana. Korkokustannukset ja -tuotot ovat myös yhteydessä yleiseen taloudelliseen tilanteeseen, minkä vuoksi niiden muutosta onkin vaikea arvioida pitkälle aikavälille. Voi olla, ettei korkokustannuksissa tai -tuotoissa tule tapahtumaan huomattavia muutoksia vielä lähitulevaisuudessa, ellei

vertaislaina koe huomattavaa kehitystä tai yleisessä taloudessa ei tule suuria poikkeamia.

Vertaislainan kehittymiseen vaikuttaa monta eri tekijää, minkä vuoksi on mahdotonta tietää varmaksi mihin suuntaan se tulee kehittymään. Vertaislainalla on kuitenkin mahdollisuus kehittyä Suomessa samaan suuntaan kuin missä Yhdysvallat ja Iso-Britannia ovat tällä hetkellä. Silti on mahdollista, ettei vertaislaina tule Suomessa koskaan pääsemään edes lähelle näiden maiden toimintaa, vaikkakin sen kehitys on ollut Suomessa koko ajan nousussa.

8.5.2 Kehitysmahdollisuudet ulkomailla

Vertaislainatoiminta on ulkomailla, varsinkin Yhdysvalloissa ja Isossa-Britanniassa, jo varsin laajaa ja monipuolista. Tästä herääkin kysymys, pystyykö vertaislainatoiminta näissä maissa kehittymään enää paljoa enempiä. Todennäköistä on, ettei vertaislainaus lopeta kehittymistään vaan jatkaa kasvuaan, niin kuin se on tähänkin asti tehnyt. Jatkuvan kasvun ja muuttumisen seurauksena voi kuitenkin tulla erilaisia haasteita toimintaan. Varsinkin jatkuva pankkien ja muiden rahoituslaitoksien mukaantulo palveluiden sijoittajiksi pistää pohtimaan, voiko koko toimintaa enää kutsua vertaislainaamiseksi, jos sijoittajina toimivat useimmiten yksityishenkilön sijaan erilaiset suuret rahoituslaitokset.

Vertaislainaamisen haasteena varsinkin ulkomailla on yksityishenkilöiden väheneminen sijoittajien joukosta. Tämä voi johtaa siihen, ettei vertaislainaaminen tapahtuisi enää yksityishenkilöiden kesken, vaan keskittyisi enemmän yritysten väliseen vertaislainaamiseen. Voi myös olla, ettei kuluttajan ole enää tietyssä pisteessä kannattavaa ottaa lainaa vertaislainapalveluiden kautta. Tämä saattaisi ajaa vertaislainatoiminnan muuttumaan vain yritysten väliseksi rahoitusvälineeksi. Myös yritysjättien ja pankkien jatkuva lisääntyminen vertaislainapalveluiden sijoittajina vie mahdollisuuden pieniltä toimijoilta sekä yksityishenkilöiltä osallistua vertaislainapalveluihin sijoittamiseen.

On kuitenkin vaikeaa ennustaa mitä jatkossa tulee tapahtumaan ulkomailla, koska rahoitusmarkkinat muuttuvat ja kehittyvät jatkuvasti ihmisten tarpeiden mukaan. Myös taloudellinen tilanne vaikuttaa rahoitusmarkkinoihin huomattavasti, niin kuin finanssi-kriisit ovat meille opettaneet. Tuoreimpana mainittakoon Britannian kansanäänestys Euroopan Unionista eroamisen puolesta. Ilmoituksen jälkeiset vaikutukset näkyivät heti

sijoitusmarkkinoilla ja punnan arvon alentumisessa. Muutokset voivat tapahtua hetkessä sekä huonompaan että parempaan. Jääkin nähtäväksi, onko vertaislainaus tullut pysyäkseen vai onko se mahdollisesti vain hetkellinen globaali rahoitustrendi.

9 Tutkimuksen arviointi

9.1 Tutkimuksen validiteetti ja reliabiliteetti

Tutkimuksen validiteetti eli pätevyys kertoo, kuinka hyvin tutkimuksessa käytetty tutkimusmenetelmä mittaa tutkittavan tapauksen ominaisuutta, eli sitä, mitä on ollut tarkoitus mitata. Tutkimuksen validiteetin näkökulmia löytyy useita ja se valitaan yleensä tutkimusaiheen ja -otteen mukaisesti. (Hiltunen 2009.) Meidän tutkimuksen kuvaan sopi mielestämme parhaiten ennustevaliditeetti, sillä tuloksia voidaan verrata käytännössä havaittuihin tosiasioihin. Työssä vertaamme tuloksia omiin havaintoihimme aiheesta. Kun kyseessä on näinkin tuore aihe, ovat vastaukset vielä ennustuksen omaisia oletamia ja näkemyksiä. Pohdimme tutkimuksessa tulevaa, niin kuin myös kyselyyn vastanneilla oli tarkoituksena.

Toinen validiteetin näkökulma, mikä sopi tutkimukseemme, on aineisto- eli sisältövaliditeetti. Sisältövaliditeetti kuvastaa, kuinka hyvin aineiston analysointi vastaa tutkimuksen aineistoa, sekä kuinka hyvin koottu aineisto vastaa ulkopuolisia kriteereitä. Tulosten ei tule perustua pelkästään tutkijan henkilökohtaisiin havaintoihin, vaan kuvata aineistosta tehdyt tulkinnat ja ratkaisut. (Hiltunen 2009.) Työssämme on käytetty paljon aineistoa ja artikkeleita eriävin mielipitein, minkä vuoksi jouduimme pohtimaan tarkasti aineistoista tekemiämme tulkintoja. Näissä voi kuitenkin olla erilaisia näkemyksiä eri osapuolilla. Me toimimme oman näkemyksemme työhön aineistoista tekemiemme tulkintojen perusteella.

Tutkimuksen reliabiliteetti eli luotettavuus kertoo, miten luotettavasti ja toistettavasti käytetty tutkimusmenetelmä mittaa haluttua tutkimustapaa (Hiltunen 2009). Tutkimuksemme perustui pääosin kyselytutkimukseen ja omiin näkemyksiimme, joten niistä on hieman vaikea saada sellaista reliabiliteettia kuin esimerkiksi tilastollisista tutkimusaineistoista. Tulkitsimme kuitenkin kaikkea monien, hyvinkin erilaisten artikkelien ja tutkimuksien pohjalta. Monilla oli aiheestamme vielä eriäviä mielipiteitä, ja varsinkin

Suomessa aihe on vielä niin tuore, että kaikilla osa-alueilla ei löydy vielä luotettavaa tietoa.

Reliabiliteetissa erotetaan myös kaksi osatekijää: stabiliteetti ja konsistenssi. Stabiliteetissa on kysymys menetelmän pysyvyydestä ajan myötä (Hiltunen 2009). Tutkimustamme voidaan pitää epästabiilina, sillä menetelmässä näkyvät esimerkiksi olosuhteiden tai vastaajan mielialan vaikutukset helposti. Muun muassa vastaajan asema vaikuttaa varmasti osittain vastaustuloksiin. Menetelmän pysyvyys ei olisi hyvä, koska aiheemme kehitty ja muuntautuu koko ajan ja näin ollen myös menetelmän tulokset muuttuvat. Usein tämä reliabiliteetin mittaustapa ei olekaan toteuttamiskelpoinen. Yleensä heikko reliabiliteetti voidaankin selittää ajan myötä tapahtuneilla todellisilla muutoksilla kuin epästabiililla mittarilla (Hiltunen 2009). Tämän vuoksi meidän työssämme esiintyvän huonon reliabiliteettikertoimen voi siis selittää tutkimuskohteemme mahdollisilla tapahtuvilla muutoksilla tulevaisuudessa.

Konsistenssilla eli yhtäläisyydellä tarkoitetaan sitä, että kun useista väittämistä koostuva mittari jaetaan kahtia, mutta kumpikin joukko mittaa samaa asiaa. Tällöin molempien mielipiteiden pistemäärien välinen korrelaatiokerroin saa suuren arvon. (Hiltunen 2009.) Työssämme oli vaikea koota tutkimuksen konsistenssia, sillä emme saaneet niin paljon vastauksia kysymyksiimme, että niitä olisi voinut jakaa eri väittämien mukaan. Näin ollen väittämien välistä korrelaatiota ei pystytty saamaan. On myös hyvä muistaa, että stabiili mittari ei välttämättä ole konsistentti, sekä toisin päin (Hiltunen 2009).

9.2 Itsearviointi

Päätimme tehdä opinnäytetyön yhdessä, koska olimme todenneet yhteistyömme hyvin toimivaksi muissakin kouluprojekteissa viimeisen kolmen vuoden aikana. Näin ollen pystyimme luottamaan siihen, että yhteistyömme tulee toimimaan myös näin ison projektin aikana, ja että molemmat tekevät oman osansa. Keskustelimme asiasta ja aloitimme aiheen pohtimisen joulukuussa 2015. Opinnäytetyölle asettamamme tavoitteet olivat yhtäläiset, ja olimme molemmat valmiita panostamaan prosessiin alusta asti. Kumpikaan ei halunnut lähteä venyttämään opiskelua joulukuuhun 2016 asti, koska muut opinnot oli jo suoritettu huhtikuuhun mennessä. Tämän vuoksi oli helppo päättää, että kirjoitamme opinnäytetyömme mahdollisimman ripeässä aikataulussa, mutta kuitenkin mahdollisimman hyvin.

Aloitimme opinnäytetyön työstämisen helmikuussa 2016, jolloin asetimme tavoitteeksi saada opinnäytetyö mahdollisimman nopeasti ja tehokkaasti valmiiksi. Alun perin tarkoituksena oli saada opinnäytetyö valmiiksi toukokuun loppuun mennessä, mutta koulun valmistumisaikataulujen vuoksi valmistuminen olisi joka tapauksessa siirtynyt syyskuulle. Tämä niin sanottu huono tuuri mahdollisti meille sen, että pystyimme työstämään opinnäytetyötä rauhassa ja tekemään siitä juuri sellaisen kuin halusimme. Molempien täysipäiväinen työssäkäynti opinnäytetyön ohella aiheutti haasteita, mutta olimme valmiita työstämään työtämme viikonloppuisin ja välillä työpäivien päätteeksin. Uudeksi aikatavoitteeksi asetimme, että työ olisi kaikin puolin valmis ennen heinäkuun loppua, jotta pystyisimme myös lomailemaan ennen opinnäytetyön palauttamista. Opinnäytetyömme edistyi kevään aikana hyvää tahtia eteenpäin, minkä vuoksi pysyimme hyvin asettamassamme aikataulussa.

Aloimme työstää opinnäytetyötämme Google Driven Docs -ohjelmalla, jotta pystyimme molemmat kirjoittamaan opinnäytetyötä samanaikaisesti, reaaliajassa. Jokaiselle isommalle aihealueelle löytyi oma erillinen dokumenttinsa, mikä helpotti huomattavasti tekstin koontia ja työstämistä hallituissa osissa. Ohjelmasta oli paljon hyötyä myös koko opinnäytetyön toteutukselle sekä meidän yhteistyöllemme. Ilman tätä ohjelmaa opinnäytetyön tekeminen olisi ollut huomattavasti hankalampaa. Pystyimme jakamaan kirjoitettavia osioita ja kommentoimaan tuotettua tekstiä luontevasti ja tarvittaessa keskustelemaan asioista ohjelman tarjoaman chatin avulla. Kommentoimme jatkuvasti sekä omaa että toistemme tekstiä ja kysyimme toistemme mielipiteitä asioista, jotta saimme aikaiseksi sellaista tekstiä, mikä vastasi molempien mielikuvia, ja johon molemmat olivat tyytyväisiä.

Tapasimme opinnäytetyöprosessin aikana säännöllisesti ja keskustelimme ajankohtaisista asioista. Näiden tapaamisten aikana kävimme läpi mitä olimme tehneet, mitä tulemme tekemään ja mitä kirjoitamme seuraavaksi. Jaoimme kirjoitettavia osioita keskenämme tasapuolisesti sen mukaan, miten meiltä löytyi tietoa eri aihealueista. Kävimme myös opinnäytetyön ohjaajamme luona keskustelemassa ja lähetimme sähköpostiviestiä meitä askarruttavista asioista. Keskusteleminen toistemme ja opinnäytetyön ohjaajamme kanssa antoi uusia ideoita sekä auttoi keskittymään olennaiseen asiaan.

Päädyimme muuttamaan opinnäytetyömme aihetta hieman matkan varrella. Halusimme keskittyä vertaislainoihin laajemmin, mitä olimme alun perin aiheen rajanneet, sillä

tietoa ei löytynyt niin paljon, että aihetta olisi voinut rajata niin suppeaksi. Aikaisempi rajaus olisi koskenut vain vertaislainaamisen riskejä ja mahdollisuuksia, kun taas lopullinen aiheemme käsittelee vertaislainaa kokonaisuudessaan. Halusimme ottaa opinnäytetyöhömmme mukaan myös vertaislainaamisen muissa maissa, tarkemmin ottaen Yhdysvalloissa ja Isossa-Britanniassa, jotta pystyimme vertailemaan, miten vertaislaina toimii alan johtavissa maissa verrattuna Suomeen.

Opinnäytetyömme onnistui kaiken kaikkiaan mielestämme hyvällä vauhdilla ja asenteella. Aina kun päätimme omistaa viikonlopun työn tekemiselle, saimme myös paljon aikaa. Pidimme välillä pieniä taukoja kirjoittamisesta, mutta se ei haitannut työn edistymistä, vaan antoi uutta puhtia ja uusia näkemyksiä kirjoittamiseen. Saamamme vertaistuki toisiltamme koko opinnäytetyöprosessin ajan mahdollisti tehokkaan työskenteilyn projektin alusta loppuun saakka.

Koska aiheemme on näinkin tuore, päätimme lähteä opinnäytetyöprosessiin avoimin mielin. Tiedostimme heti alussa riskin siitä, ettei aiheesta välttämättä löytyisi tarpeeksi aineistoa. Tämä vaikeutti hieman kyselyn tuottamista ja varsinaisten vastauksien saantia, sekä koko aiheen analysointia. Löysimme kuitenkin yllättävän paljon materiaalia, jota pystyimme hyödyntämään koko opinnäytetyössämme. Kyselymme vastausprosentti jäi pieneksi, mitä olimme aavistelleetkin. Saimme kuitenkin kerättyä sellaista tietoa, mitä vertaislainoista ei ole aikaisemmin kerätty. Jokainen vastaus oli meille arvokasta tietoa, jota pystyimme hyödyntämään opinnäytetyömme analysointivaiheessa. Saimme koottua mielestämme kattavan opinnäytetyön vertaislainoista, josta toivottavasti on hyötyä vertaislainaamisesta kiinnostuneille, niin sijoittajille kuin lainanhakijoillekin.

Lähteet

Alois, JD 2016. TrustBuddy Bankruptcy: Lenders to Pay 25% on Recovered Claims. Crowdfund Insider. Päivitetty 22.1.2016.
[Http://www.crowdfundinsider.com/2016/01/80598-trustbuddy-bankruptcy-lenders-to-pay-25-on-recovered-claims/](http://www.crowdfundinsider.com/2016/01/80598-trustbuddy-bankruptcy-lenders-to-pay-25-on-recovered-claims/). Luettu 4.6.2016.

Athwal, Nav 2014. The Disappearance Of Peer-To-Peer Lending. Forbes. Päivitetty 14.9.2014. [Http://www.forbes.com/sites/grouphink/2014/10/14/the-disappearance-of-peer-to-peer-lending/#787da8b350e6](http://www.forbes.com/sites/grouphink/2014/10/14/the-disappearance-of-peer-to-peer-lending/#787da8b350e6). Luettu 4.2./9.4.2016.

Bondorasta saat lainan kilpailukykyisin ehdoin. Lainaopas. Bondora.
[Https://www.bondora.fi/fi/laina](https://www.bondora.fi/fi/laina). Luettu 1.3.2016.

Companies. P2pmoney.co.uk. [Http://www.p2pmoney.co.uk/companies.htm](http://www.p2pmoney.co.uk/companies.htm). Luettu 13.4.2016.

Ekholm, Riitta 2015. Joukkorahoitus mullistaa rahoitusmarkkinat. Pörssisäätiö. Päivitetty 12.10.2015. [Http://www.porssisaatio.fi/blog/2015/10/12/joukkorahoitus-mursi-markkinoita/](http://www.porssisaatio.fi/blog/2015/10/12/joukkorahoitus-mursi-markkinoita/). Luettu 20.2.2016.

Fellow Finance Oyj. Yritys. Fellow Finance. [Http://fellowfinance.fi/yritys](http://fellowfinance.fi/yritys). Luettu 5.4.2016.

Fellow Financen tilinpäätöstiedote. 2016. Fellow Finance.
[Http://www.fellowfinance.fi/yritys/uutisarkisto/2016/02/25/fellow-finance-oyj-tilinp%C3%A4%C3%A4t%C3%B6stiedote](http://www.fellowfinance.fi/yritys/uutisarkisto/2016/02/25/fellow-finance-oyj-tilinp%C3%A4%C3%A4t%C3%B6stiedote). Luettu 5.4.2016.

Fixura AB Oy. Fixura. [Https://www.fixura.fi/fi-fi/yhteystiedot/fixura-ab-oy/](https://www.fixura.fi/fi-fi/yhteystiedot/fixura-ab-oy/). Luettu 10.4.2016.

Gazeley Mat 2015. Zopa announces partnership with Metro Bank. Päivitetty 20.3.2015. [Http://blog.zopa.com/2015/05/20/zopa-announces-partnership-with-metro-bank/](http://blog.zopa.com/2015/05/20/zopa-announces-partnership-with-metro-bank/). Luettu 7.3.2016.

HE 46/2016. Hallituksen esitys eduskunnalle joukkorahoituslaiksi sekä eräksi siihen liittyviksi laeiksi.
[Http://www.finlex.fi/fi/esitykset/he/2016/20160046?search\[type\]=pika&search\[pika\]=vertaislaina](http://www.finlex.fi/fi/esitykset/he/2016/20160046?search[type]=pika&search[pika]=vertaislaina). Luettu 19.5.2016.

Hiltunen, Leena 2009. Validiteetti ja reliabiliteetti. Graduryhmä 18.2.2009. Jyväskylän yliopisto.
[Http://www.mit.jyu.fi/ope/kurssit/Graduryhma/PDFt/validius_ja_reliabiliteetti.pdf](http://www.mit.jyu.fi/ope/kurssit/Graduryhma/PDFt/validius_ja_reliabiliteetti.pdf). Luettu 29.5.2016.

Hinnasto. Fellow Finance. [Http://www.fellowfinance.fi/hinnasto](http://www.fellowfinance.fi/hinnasto). Luettu 7.3.2016.

Hirsjärvi, Sirkka ; Remes, Pirkko ; Sajavaara, Paula 2009. Tutki ja kirjoita. 15. painos. Tammi, Helsinki.

Info. Peer2Peer Finance association. [Http://p2pfa.info](http://p2pfa.info). Luettu 13.4.2016.

Investor Presentation. Bondora.

https://bondora.com/marketing/Bondora%20Presentation.pdf?_ga=1.70987543.682721108.1471772608. Luettu 10.4.2016.

Joukkorahoitus. 2015. Toimiluvat ja rekisteröinti. Finanssivalvonta. Päivitetty 31.7.2015.

<http://www.finanssivalvonta.fi/fi/Toimiluvat/joukkorahoitus/Pages/Default.aspx>. Luettu 20.2.2016.

Joukkorahoituslailla uusia rahoitusmahdollisuuksia yritysten kasvuun. 2016. Valtiovarainministeriö. Päivitetty 7.4.2016. http://vm.fi/artikkeli/-/asset_publisher/joukkorahoituslaki-tuo-toimialalle-kevytta-saantelya. Luettu 19.5.2016.

Karskela, Maija 2016. Vertaislaina rinnastetaan kuluttajaluottoon. Profit. Päivitetty 27.4.2016. <http://profit.lindorff.fi/vertaislaina-rinnastetaan-kuluttajaluottoon/>. Luettu 30.5.2016.

Kulut. Bondora. <https://www.bondora.fi/fi/kulut>. Luettu 7.3.2016.

Kuluttajansuojalaki 20.1.1978/38. <http://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/1978/19780038>. Luettu 19.5.2016.

Kulutusluotto. Lainasanasto. Svea ekonomi. http://www.svealaina.fi/lainasanasto_kulutusluotto.html. Luettu 22.2.2016.

Lainanhakijat ovat kuluttajia ja yrityksiä. Kenelle lainataan. Fellow Finance. <http://www.fellowfinance.fi/sijoittajalle/kenelle-lainaan>. Luettu 1.3.2016.

Lainanottajan kulut. Lainaa. Fixura. <https://www.fixura.fi/fi-fi/lainaa/lainanottajan-kulut/>. Luettu 7.3.2016.

Lainat. Vertaaensin.fi. <http://www.vertaaensin.fi/laina/pankkilaina>. Luettu 18.6.2016.

Laki kuluttajansuojalain 7 luvun muuttamisesta 15.3.2013/207. <http://www.finlex.fi/fi/laki/alkup/2013/20130207>. Luettu 22.2.2016.

Lehtonen, J. 2013. Pankkien kulutusluotot ja lainat. Summarum. Päivitetty 3.11.2013. <http://www.summarum.fi/pankkien-kulutusluotot/>. Luettu 23.2.2016.

Luottoanalyysi ja luokittelu. Sijoita. Lainaaja.fi. <https://www.lainaaja.fi/sijoita/luottoanalyysi-hakemusten-luokittelu.html>. Luettu 1.3.2016.

Maksut. Sijoita. Lainaaja.fi. <https://www.lainaaja.fi/sijoita/sijoittajan-maksut.html>. Luettu 7.3.2016.

Miksi tarvitaan joukkorahoituslaki? 2016. Valtiovarainministeriö. Päivitetty 12.4.2016. http://vm.fi/artikkeli/-/asset_publisher/miksi-tarvitaan-joukkorahoituslaki- Luettu 19.5.2016.

Mitä on joukkorahoitus? 2015. Finanssialan tuotteita. Sijoittaminen. Muut tuotteet ja palvelut. Finanssivalvonta. Päivitetty 31.7.2015. http://www.finanssivalvonta.fi/fi/Finanssiasiakas/Tuotteita/Sijoittaminen/muut_tuotteet/joukkorahoitus/Pages/Default.aspx. Luettu 20.2.2016.

Palkkiot. Hae lainaa. Lainaaja.fi. <https://www.lainaaja.fi/hae-lainaa/palkkiot.html>. Luettu 7.3.2016.

Palola, Mirja 2014. Vertaislainat eivät ole pikavippejä. Talouselämä. Päivitetty 27.8.2015. <http://www.talouselama.fi/tebatti/vertaislainat-eivat-ole-pikavippeja-3462929>. Luettu 24.4.2016.

Pienlaina | 2016. 2015. Lainat ja vipit. TalousSuomi. Päivitetty 26.1.2015. <http://www.taloussuomi.fi/lainat-ja-vipit/pienlaina>. Luettu 20.2.2016.

Pietarila, Päivikki 2015. Joukkorahoitus laajenee yrityslainoissa. Kauppalehti.fi. Päivitetty 18.2.2015. <http://www.kauppalehti.fi/uutiset/joukkorahoitus-laajenee-yrityslainoissa/D7mUfhZA>. Luettu 20.2.2016.

Ren, Katherine 2015. Peer-to-Peer Lending. Page One Economics. Päivitetty 2.11.2015. <https://research.stlouisfed.org/publications/page1-econ/2015-11-02/peer-to-peer-lending.pdf>. Luettu 4.2./9.4.2016.

Saarinen, Juhani 2013. Pikavippi voi olla yhtä kallis vaikka laki muuttuu. Helsingin Sanomat. Päivitetty 31.5.2013. <http://www.hs.fi/talous/a1369885297955>. Luettu 4.2.2016.

Sijoittajan ehdot. Sijoita. Fixura. <https://www.fixura.fi/fi-fi/sijoittaminen/sijoitusehdot/>. Luettu 7.3.2016.

Sijoittajan maksut. Sijoita. Fixura. <https://www.fixura.fi/fi-fi/sijoittaminen/kulut/>. Luettu 7.3.2016.

Sijoitukset. 2016. Henkilöasiakkaat. Verohallinto. Päivitetty 4.1.2016. <https://www.vero.fi/fi-FI/Henkiloasiakkaat/Sijoitukset>. Luettu 27.2.2016.

Sijoitusopas lainasijoittajalle. Sijoitusopas. Fellow Finance. <http://www.fellowfinance.fi/sijoittajalle/sijoitusopas>. Luettu 7.3.2016.

Simola, Ulla 2016. Pitäkö vertaislainan koroista maksaa veroja? Taloustaito. Päivitetty 4.3.2016. <http://www.taloustaito.fi/Sijoitukset/Muut-sijoitukset/Pitaako-vertaislainan-koroista-maksaa-veroja/>. Luettu 20.4.2016.

Tietoa Lainaajasta. Koti. Lainaaja.fi. <https://www.lainaaja.fi/tietojalainajaasta/tietoa-lainajaasta.html>. Luettu 10.4.2016.

Trusted by financial institutions. Zopa. <https://www.zopa.com/lending/about-lenders>. Luettu 13.4.2016.

Tuotto- ja riskidotukset. Fellow Finance. <http://www.fellowfinance.fi/sijoittajalle/tuotto-ja-riski>. Luettu 7.3.2016.

Uudet vertaislainat kiertävät lain pykälän. 2011. Yle.fi uutiset. Päivitetty 7.6.2012. http://yle.fi/uutiset/uudet_vertaislainat_kiertavat_lain_pykalan/5386566. Luettu 7.3.2016.

Uusi rahoitusmuoto kasvaa kohisten - sääntely kirii perässä. 2015. Talous. Mtv.fi. Päivitetty 24.10.2015. <http://www.mtv.fi/uutiset/talous/artikkeli/uusi-rahoitusmuoto-kasvaa-kohisten-saantely-kirii-perassa/5508860>. Luettu 3.3.2016.

Vakuudet. Henkilöasiakkaat. Lainat. OP.

<https://www.op.fi/op/henkiloasiakkaat/lainat/vakuudet?id=20700&srcpl=8>. Luettu 23.2.2016.

Valpola, Auli 2016. Brittien vertaislainaaminen tuplaantui varoituksista huolimatta. Kauppalehti. <http://www.kauppalehti.fi/uutiset/brittien-vertaislainaaminen-tuplaantui-varoituksista-huolimatta/UHCQgBKc>. Luettu 13.4.2016.

Verotus. Sijoita. Lainaaja.fi. <https://www.lainaaja.fi/sijoita/verotus.html>. Luettu 27.2.2016.

Vertaislaina - Lainaa ja sijoittamista. 2016. Lainat ja vipit. TalousSuomi. Päivitetty 28.1.2016. <http://www.taloussuomi.fi/lainat-ja-vipit/vertaislaina-lainaa-ja-sijoittamista>. Luettu 29.2.2016.

Vertaislaina haastaa perinteiset sijoitusvaihtoehdot yksinkertaisuudellaan. Talletuskorkovertailu.fi. <http://talletuskorkovertailu.fi/uutiset/2014/10/26/vertaislaina/>. Luettu 1.3.2016.

Vertaislaina ja sijoittajan riskien hallinnointi. 2014. Fixura. Päivitetty 16.6.2014. <http://blog.fixura.fi/vertaislaina-ja-sijoittajan-riskien-hallinnointi/>. Luettu 27.2.2016.

Vertaislaina on laina vertaisiltasi. Lainaajalle. Vertaislaina. Fellow Finance. <http://www.fellowfinance.fi/lainaajalle/vertaislaina>. Luettu 29.2.2016.

Vertaislaina on Suomessa tuore lainamuoto. Pikavippi 2016. <http://pikavippi2016.fi/vertaislaina-on-suomessa-tuore-lainamuoto/>. Luettu 1.3.2016.

Vertaislainasijoittaminen. Sijoita. Fixura. <https://www.fixura.fi/fi-fi/sijoittaminen/>. Luettu 1.3.2016.

Vertaislainaus ja lainamuotoinen joukkorahoitus on tuottava sijoitusmuoto. Fellow Finance. <http://www.fellowfinance.fi/sijoittajalle/vertaislainaus>. Luettu 5.3.2016.

What can I use a Zopa loan for? I'm considering a Zopa loan. Zopa. <http://help.zopa.com/customer/en/portal/articles/2468041-what-can-i-use-a-zopa-loan-for->. Luettu 12.7.2016.

Why lend through Funding Circle. Funding Circle. <https://www.fundingcircle.com/uk/investors/>. Luettu 13.4.2016.

Sähköpostikysely pankeille

Hei,

Olemme kaksi opiskelijaa Metropolia ammattikorkeakoulusta ja teemme opinnäytetyötä uudesta Suomeen rantautuneesta lainamuodosta - vertaislainasta. Haluamme tutkia, miten muut perinteisemmät lainanantajat kokevat uuden tulokkaan.

Siksi toivommeikin, että voisitte käyttää pienen hetken päivästäne ja vastata alla oleviin, meitä askarruttaviin kysymyksiin. Vastauksestanne olisi meille todella paljon hyötyä tutkimuksemme osalta. Emme mainitse yrityksen nimeä työssämme.

Mikäli ette ole oikea henkilö vastaamaan kysymyksiin, voisitteko ystävällisesti välittää viestin eteenpäin.

Kiitämme jo etukäteen vastauksestanne!

Ystävällisin terveisin,

Saija Hattinen

Marika Huhta

Kysymykset:

Oletteko kuulleet aikaisemmin vertaislainasta ja onko teillä ollut töissä puhetta siitä?

Monet sijoittajat saavat parempaa tuottoa vertaislainoihin sijoittamalla, kuin muista sijoitusmuodoista. Myös lainanhakijat ovat saaneet lainoja alhaisemmillä koroilla. Uskotteko, että vertaislainapalvelut tulevat olemaan uhka liiketoiminnallenne? Miksi/Miksi ei?

Onko mielestänne mahdollista, että lainanottajat teidän tarjoamissa kulutusluotoissa tulevat vähemmän vertaislainapalveluiden yleistyessä? Entä pankin sijoituspalveluita käyttävät? Miksi/Miksi ei?

Yhdysvalloissa ja Iso-Britanniassa pankit tekevät yhteistyötä vertaislainapalveluiden kanssa ja sijoittavat sinne itsekkin rahaa. Uskotteko, että näin voisi tapahtua tulevaisuudessa myös Suomessa? Miksi/Miksi ei?

Sähköpostikysely kulutusluottoyrityksille

Hei,

Olemme kaksi opiskelijaa Metropolia ammattikorkeakoulusta ja teemme opinnäytetyötä uudesta Suomeen rantautuneesta lainamuodosta - vertaislainasta. Haluamme tutkia, miten muut perinteisemmät lainanantajat kokevat uuden tulokkaan.

Siksi toivomme, että voisitte käyttää pienen hetken päivästäne ja vastata alla oleviin, meitä askarruttaviin kysymyksiin. Vastauksestanne olisi meille todella paljon hyötyä tutkimuksemme osalta. Emme mainitse yrityksen nimeä työssämme.

Mikäli ette ole oikea henkilö vastaamaan kysymyksiin, voisitteko ystävällisesti välittää viestin eteenpäin.

Kiitämme jo etukäteen vastauksestanne!

Ystävällisin terveisin,

Saija Hattinen

Marika Huhta

Kysymykset:

Oletteko kuulleet aikaisemmin vertaislainasta ja onko teillä ollut töissä puhetta siitä?

Lainanhakijat saavat vertaislainapalveluista lainoja paljon alhaisemmilla koroilla. Uskotteko, että vertaislainapalvelut tulevat olemaan uhka liiketoiminnallenne? Miksi/Miksi ei?

Onko mielestänne mahdollista, että lainanottajat teidän tarjoamissa kulutusluotoissa tulevat vähenemään vertaislainapalveluiden yleistyessä? Miksi/Miksi ei?

Oletteko miettineet mahdollisia toimenpiteitä nykyisen asiakaskuntanne pysyvyyden varalle? Millaisia nämä voisivat olla?